

Saksbehandler: Stephanie Dietrich og Liv Janne Dehlin

Orienteringssaker

1. **Global Contextual Hymn- & song Workshop, Oslo, August 2005** (*tidl. utsendt*)
2. **Rapport fra COCOP-møte 27.-29. april 2005, Betlehem** (*tidl. utsendt*)
3. **Det fremtidige felleskirkelige samarbeidet i Norge (NKR/NFR)** (*vedlagt*)
4. **Samtalen mellom Den norske kirke og Den evangelisk lutherske Frikirken** (*vedlagt*)
5. **Teologisk nemnds høringsuttalelse til "Överenskommelse om kyrkogemenskap Svenska Kyrkan och Svenska Missionskyrkan"** (*vedlagt*)
6. **Erkebiskop Rowan Williams besøk i Norge oktober 2005** (*vedlagt*)
7. **Avisartikler ang. Finnmarksloven** (*vedlagt*)
8. **Rapportliste** (*vedlagt*)
9. **Medlemskontingent til STL** (muntlig)

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tok sakene til orientering.

Global Contextual Hymn- & song Workshop, Oslo August 2005
--

Project discription (revised 11.04.05)

1. Background

In 1999 a group of church leaders and church musicians from Norway joined a study tour to South Africa to seek and exchange liturgical "building materials" to and from a South African and a Norwegian context. Talking about hymns and songs, renewing efforts within liturgy, contextuality etc., a South African church leader expressed his concern about the lack of new written contextual songs and hymns in his country. "We have many songs from the apartheid period expressing themes like freedom and independence, but since then almost nothing new have been created. We need songs, which can express out present cries, wounds, questions and hopes. Can we do something together? You in the North do have a tradition to write new hymns!"

On this background we want to take up this challenge as a relevant issue at global church level, but also related to the present reform work in Norway on service & liturgy and the ongoing faith education project.

We plan to arrange a global contextual hymn-& song workshop in Norway (Oslo) August 28.-31. 2005 with the following objectives:

2. Objectives

- to define the term "contextual hymn"
- to define issues for songs and hymns which help people to interprete and recognize their own lives (sorrow, pain, wonder, joy, hope), e.g. hiv&aids, violence, integrity of creation, economic justice, mission...
- to help churches better understand their partners (north/south-south/north)
- to help each other develop a richer spiritual life
- to share these issues with WCC and LWF as important inputs to the ongoing development of ecumenical liturgical life

3. Target group

Active poets and musicians from Christian churches in Africa, Latin-America, Asia and Scandinavia/Europe (max 15 persons).

The list of participants who have confirmes their presence is:

1. Rajery (Germain Randrianarisoa), Madagascar *)
2. + Anders Rønning *)
3. Jenitha Abela Kameli, Tanzania *)
4. Thomas Thangaraj, Sri Lanka *)
5. Pablo Sosa, Argentine *)
6. I-to Loh, Taiwan *)
7. John Bell, Iona Community, Scotland *)
8. Scott Weidler, ELCA (Evang. Luth. Church of America) *)

9. Tercio Brethania Junker, WCC (Brazil) *)
10. Per Harling, Sweden *) ?
11. Hans Anker Jørgensen, Denmark *)
12. Peter and
13. Betty Arendt, Denmark *)
14. Eyvind Skeie, Norway *)
15. Hans Olav Mørk, Norway *)
16. Erik Hillestad, Norway *)
17. Åge Haavik *)

-
18. Sven Aasmundtveit
 19. Sindre Eide
 20. Astrid Paulsen
 21. Estrid Hessellund

Arrangement and facilitation:

- a. Church of Norway (Council on Ecumenical and International Relations / Development Education Service) MKR & KUI
- b. IKO – Church Educational Center
- c. Christian Council of Norway (CCN)

Facilitation group: Sindre Eide, IKO, Astrid Paulsen, IKO- Forlag, Estrid Hessellund, KUI/MKR, Sven Aasmundtveit, CCN

4. Cooperating and funding partners

- WCC
- LWF
- NCA, NMS, Areopagos, Free Church of Norway, Betanien Foundation (?)

5. Methods/strategy

A three day workshop, starting Sunday August 28 at 6 pm, closing Wednesday August 31 at 2 pm.

Place: Trollvasshytta, Oslo, Norway.

Participants will be invited to bring and present already produced material (for use and discussion). All texts must have an English version (poetry or prosa). New texts and music will be produced in the workshop.

The workshop will start with an introduction lecture on contextual liturgy and hymns. English will be the workshop language.

6. Evaluation/report

Will be issued after the workshop together with the actual results (songs & hymns) and follow-up proposals.

7. Cost frames / budget (07.04.05)

1. Travel costs (7x13.000 + 4x3.000)	NOK 103.000
2. Accomodation Trollvasshytta (20 persons)	NOK 64.000
3. Rent of seminar facilities	NOK 6.000
4. Per Diem (for the few)	NOK 8.000

4. Administration & outcome products	NOK 9.000
Total	NOK 190.000

Funding:

KUI (Norad):	NOK 60.000
MKR (OVF)	NOK 35.000
IKO:	NOK 25.000
NCA:	NOK 25.000 will pay for no 3 & 4
Areopagos	NOK 15.000 will pay for no 6
NMS:	NOK 15.000 will pay for no.1 & 2
Betanien:	NOK 15.000 – is asked to pay for no 5 (Pablo Sosa)
Total	NOK 190.000

Facilitators and cooperating partners (WCC, LWF, MKR/KUI, IKO, CCN) will pay travel costs and accomodation for their own participants.

8. Plan of action:

January 2005:

- Clarify cooperating partners
- Apply for donor contributions
- Invite participants
- Confirm the booking of Trollvasshytta

February 2005:

- Meeting in facilitaton group
- Response from donors and participants

March 2005:

- Meeting in facilitation group
- Response letter to participants
- Programme outline (draft)

May 2005:

- Meeting in facilitation group
- Final programme outline and letter to participants

August 2005:

- Meeting in facilitation group
- Last letter to participants with practical informations
- Workshop held

September 2006:

- Meeting in facilitation group / evaluation / follow up

11/04/05 Estrid Hessellund

Rapport nr. 13/05

RAPPORT COCOP-MØTE 2005 BETLEHEM, 27.-29. APRIL 2005

Til Mellomkyrkjeleg råd
Frå generalsekretær Olav Fykse Tveit

1. Bakgrunn

Det årlege møtet mellom Den lutherske kyrkja i Jordan og det heilage landet (som namnet no er endra til: The Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land, ELCJHL) og dei oversjøiske partnarane deira vart dette året halde i Betlehem. Det internasjonale senteret der er imponerande møtelokale, gjestehuset Abrahams Herberge i Beit Jalla (like ved) er ein god plass å bu. Vebjørn Horsfjord deltok i fjor frå Den norske kyrkja og skreiv ein utførleg rapport til MKR som gjev eit godt og breitt bilete av kyrkja sitt arbeid, korleis ho er finansiert og korleis ho er avhengig av partnarane – på godt og vondt. Denne rapporten vil difor ikkje gje så mykje bakgrunnsinformasjon, men gå rett på det som er aktuell informasjon og mine vurderingar for dette året.

2. Den politiske situasjonen med tanke på kyrkja sin situasjon

Okkupasjonen av Vestbreidda og Aust-Jerusalem skaper eit stadig større og konstant trykk på den palestinske befolkninga generelt og dei kristne spesielt. Som kulturellreligiøs minoritet knytt til eit avgrensa antall familiar kjenner dei trykket på mange måtar, og dette fører m.a. til at kristne palestinarar framleis emigrerer. Det er eigenleg ikkje mindre trykk no sjølv om det no er mindre synleg militærmakt med portforbod og beleiring og liknande; trykket vert realisert med andre og meir sofistikerte middel. Det vert stadig større restriksjonar på kvar palestinarane kan bu og ferdast. "Kvifor kjøpe ny bil?" Slik spurte ein, og la til: "Det er jo snart ingen plassar du kan kjøre." Israel byggjer mykje på Vestbreidda i ly av diskusjonane om Gaza, både vegar og hus. Okkupasjonen vert meir og meir fullenda som annekasjon, framfor alt er det openbert rundt Jerusalem og Betlehem. Det gjeld særleg det som vert innlemma i områda innanfor muren/gjerdet/skiljet. På overflata er det roleg, med fokus på lokal valkamp. Den vekkjer stor interesse, ikkje minst fordi Hamas satsar hardt på å skaffe seg demokratisk posisjon. Det er framleis ganske dårlege livsvilkår med stor arbeidsløyse, lite turistar i høve til kva det var for nokre år sidan, sjølv om det er litt meir aktivitet før. Gjestehusa som skulle gje inntekter, har framleis mykje større gjestepotensial.

For dei som bur i Aust-Jerusalem er situasjonen snart heilt umogeleg. Strategien med å få palestinarane der til å flytte ut på Vestbreidda er tydeleg nok, og har vel vore ganske effektiv. Rapporten frå Jerusalem-kyrkjelyden (vedlagt) er urovekkjande, om ikkje alarmerande. Muren er snart ferdig bygd, og skaper vanskelege forhold for palestinarar som lever der, enten dei hamnar på den eine eller andre side av muren. Transport for dei som skal frå utsida til innsida på jobb (noko mange faktisk har rett til framleis, og det er tydelegvis ikkje ein fare for tryggleiken!) vert forvanska på uforståeleg vis ved at ein må køyre enorme omvegar. Nokon kan ikkje bu i sine eigne heimar inne i Jerusalem, fordi dei opphavleg er frå vestbreidda. Andre har hus mellom sjekkpunkt og mur, eit ingenmannsland der husa vert verdilause. Andre må flytte innanfor muren for å sikre rette til å bu og arbeide i Jerusalem, og må då kjøpe eller helst leige hus på ein marknad som galopperer på grunn av desse tiltaka. Andre

vert buande på utsida, og kan miste sine Jerusalem ID som gjev dei tilgang til kyrkjelyden, til helseforsikring, arbeid og besøk hos familie. Dette illustrerer at prosjektet med husbygging på oljeberget med bustader til overkommelege prisar for palestinske familiar vert meir og meir påtrengjande å få realisert, og må vere eit viktig og høgst realiserbart politisk prosjekt for å gje livsrom for ein undertrykt minoritet. Det er faktisk ein menneskerett å ha ein stad å bu der du høyrer til og har arbeid og familie.

Pastor Mitri Raheb i Betlehem seier at det siste året er motsetningsfullt. Den vesle byen Betlehem vert meir og meir eit fengsel samtidig som ein får meir besøk som er meir interesserte og solidariske med det palestinske folket enn det som var tilfelle før. Folk er traumatiserte og til dels håplause. Det internasjonale senteret er vorte ein møtestad i midten av Betlehem for innbyggjarane der og ein oase for gjester. Det har kvalitetar som gjer det til eit fyrtårn i området på kva ein kan gjere sjølv under tunge tider. Å vere kristen i Palestina er å vere eit "område for håp". Skriv Raheb. Han er ein ekspert på strategisk, praktisk partnerskap (med solide donorar utanfrå) og ein teolog som hjelper kyrkja til å løfte blikket under trykket. Siste tilskot er ei webside med Luther på arabisk, der dei viktigaste Luther-verka skal gjerast tilgjengeleg og samlingar for skuleelevar for å illustrere kva reformasjonen handla om og kva relevans den har for å utvikle ein sjølvstendig identitet som palestinar i dag.

Under møtet kom det fleire bidrag til diskusjonen om forholdet mellom kristne og muslimar i dei palestinske områda. Pastor Jadallah i Beit Jalla (som har god kontakt med sokneprest Jens Olav Mæland i Etne og besøkte Norge hausten 2004) kritiserte sterkt evangeliske grupper i Europa og Amerika for å skape eit bilete av ein forfølgd kristen minoritet i Palestina. Det er ein fare om dette vert brukt som grunn for å støtte kyrkja der. Eit slikt lokalt bilete vert forsterka av alt som vert gjort på globalt plan for å framstille den islamske verda som den store fienden. Dette forverrar ein fin balanse mellom muslimar og kristne, og problematiserer det daglege samlivet lokalt i Det heilage landet. Usemje er ikkje det same som undertrykking, seier Jadallah. Vi fekk sjå ein propagandafilm som den såkalla kristne ambassade i Jerusalem og Israel synest å stå bak, der den kristne minoriteten i det muslimske miljøet vert skildra som martyrar som får øydelagt sine livsvilkår inntil den israelske hæren kjem og sikrar deira rettar (med kampen om Fødselskyrkja som kroneksempel). Denne type propaganda er farleg for kyrkja, fordi det skaper splitting mellom kristne og set dei kristne under mistanke frå muslimar at dei vil undergrave muslimar og nøre opp under spenninga mellom jødar og muslimar.

3. Viktige moment i rapportane frå kyrkja

Jamt og målretta kyrkjeleg arbeid pågår heile tida. Rapportane er oppbyggeleg lesing, sjølv om dei vitnar om harde tider. Ein driv ei lita, men aktiv kyrkje under vanskelege forhold. Det er til dels fulle kyrkjer. Det åndelege innhald i arbeidet synest å vere jordnært, åndeleg og substansielt på same tid. Arbeid med ungdom og barn, ikkje minst med musikk, er ganske omfattande. Biskop Munib Younan gjer ein enorm innsats for å gjere kyrkja kjent og innflytelsesrik i området og internasjonalt, som eit truverdig "vitne for fred" (jf. tittelen på boka hans som snart må kome ut også i Norge!).

Det er framleis litt problem med å forstå korleis støtta frå uoffisielle partnerar (som ikkje er representerte ved dette møtet) vert brukt, og nokon meiner at nokre av prosjekta ikkje er rapportert med nok transparens. Det vart lova betre prosedyrar neste år. Særleg stressa nokre partnerar at dei gjev støtte til ei kyrkje, med ulike tiltak, men ser ikkje samanhengen i rapportane og rekneskapa. Dei kreative prestane som har stått bak dei største prosjekta dei siste åra ynskjer å gå ut over deira plass i heilskapen, så både Abrahams herberge og International Center of Betlehem er sett opp med ekstra tilskot frå donorar utanlands. Senteret i Betlehem er drive på eige rekneskap. Fordi kvar kyrkjelyd må finansiere prosjekta sine, må dei promovere dei sjølvne i utlandet. Difor er ikkje biletet så enkelt.

Det er allment kjent at dei 5 skulane som ELCJHL har, jamnt over er drive svært godt. Rapporteringa er grundig, målretta og spesifikk. Dei er avhengig av eksterne inntekter, eigenbetalinga frå foreldra utgjer ca 50% av budsjettet, resten kjem frå eksterne partnarar. PA støttar dei ikkje i det heile. Men dei får stor anerkjenning frå PA, på grunn av standarden og fordi dei er nødvendige for heile skuletilbodet på Vestbreidda. Ca 40 % av elevane er muslimar, og andelen aukar. Fleire kristne familiar kan ikkje lenger ta seg råd til privat (kristen) skulegang, sjølv om det er viktig for identitetsbygginga deira. Det er ei skuleleing i kyrkja med vilje til nytenking, og omfattande demokratiske prosessar er gjennomførte for å utarbeide felles strategiar og for å skape ein moderne og kontekstuell rotfesta skulegang. Nokre andre prosjekt ved sida av grunnskulane er støtta av eksterne partnarar, så som eit miljøsentrum og ei yrkesutdanningscenter.

Suad Younan presenterte ein svært god rapport om kvinnearbeidet i kyrkja. Det er fokusert på det som kan styrkje "self-empowerment" og "conflict handling", noko som er heilt avgjerande for å kunne leve med det stresset situasjonen inneber. Mange kvinner lever med mykje vald, spenning og konflikt i nærmiljøet. Det er vanskeleg å halde kontakten og kome saman når det tek 7 timar å kome frå Ramallah til Beit Jalla (ca 15 km). Men workshops bygd på utfordrande spørreskjema har gjeve viktige prosessar, og det er eit avansert refleksjonsnivå på kva som trengst og kva som kan gjerast for å byggje opp sjølvtilit og evne til å takle situasjonen. Ho utfordra både biskop og prestane på korleis ein kan gje rådgeving til ektefellane til prestane. Dei er på grunn av ektestand forventa å leie ei kvinnegruppe, om dei føler seg i stand til det eller ikkje. Sjølv om ELCJHL er kome langt i å bearbeide den patriarkalske strukturen alle kyrkjene i Midt-Austen lever med, er det mykje att. Ikkje minst gjeld det å aktivisere yngre kvinner. Det vart spurt om ikkje kvinner også kunne få stipend som partnarane gjev til kyrkja.

4. Den økonomiske situasjonen for kyrkja

Det er ikkje enkelt å ha ein kyrkjeøkonomi som i hovudsak er avhengig av bidrag frå andre partnarar, og i tillegg partnarar som har fått meir og meir ustabil økonomi sjølve. Bidraga kjem dels på grunnlag av meir eller mindre bindande tilsegn om at det skal kome slike tilskot. Kyrkja må også leve med dei enormt ustabile politiske forholda, som gjer medlemene mindre i stand enn under normale forhold til å bidra til økonomien. Kyrkja kan ikkje klare seg sjølv økonomisk under dei nåverande forholda, samstundes som partnarane i utlandet har gjeve så mange signal om at dei ynskjer ei luthersk kyrkje her at dei må halde fram med å halde liv i ho. Så budsjetta må lagast på prognosar av det nok vil kome noko, men ingen veit kor mykje. Då skal ein ikkje undrast at det kan bli eit underskot eller likviditetsproblem. Problemet no er at det skjer to år på rad. Det er fleire internt og eksternt som vil arbeide aktivt for å skaffe betre oversikt over grunnane til underskotet, og det er grunn til å tru at rekneskapa vert meir gjennomsiktlige og tydelege.

5. Relasjon til tyske partnarar

Dette er eit svært sentralt spørsmål. Dei fleste partnarane i COCOP er frå Tyskland, dei er store og tunge aktørar og bidrar med mykje. Dei er seriøse og har i hovudsak ei god forståing av si rolle som støttande, ikkje dominerande partnar. Det gjeld ikkje minst VELKD og til dels EKD (dei foreinte lutherske kyrkjene og den felles protestantiske kyrkja i T). Dei har ei historie i oppbygginga av ein del av dei kyrkjelydane som ein i dag har i ELCJHL, og det skjedde ei slags overføring av kyrkja frå tysk leing til dei palestinske medlemene då ein fekk palestinsk biskop i 1979. Problema i dag består i at ikkje alle tyske partnarar har fullført denne prosessen. Berlin Missionswerk (BMW) insisterer framleis på å ha tysk rektor på Talita Kumi-skulen som dei støttar. Det verkar nedverdige, når argumentet er at det må til for at skulen skal drivast skikkeleg. Alt tyder på at palestinarane kan drive skulane sine svært godt.

Denne gongen gav alle andre COCOP-partnarar tydeleg uttrykk for at dette er uakseptabelt å halde fram med, det er i strid med den forståinga av misjon og partnerskap som ein er samde om. Ein kan berre vone at BMW tek til vetet, og ikkje trekkjer seg ut på grunn av denne kritikken. Det ville gjere at dei sat att med ei skam det ville vere vanskeleg å handtere. Det er viktig at andre tyske partnerar er tydelege på dette.

Eit anna konstant problem er forholdet til den tyskotalande kyrkjelyden i Jerusalem. Dei eig kyrkje og kontorbygg i Gamlebyen, men let ikkje biskop Younan stå fram som den tydelege leiaren i kyrkja ved å stadig bestride hans rolle og autoritet. Dei har i tillegg no utarbeidd eit dokument om sin identitet som er kolonialistisk med henvisning til korsfarartida (sic!), paternalistisk og nesten rasistisk. Dei spelar på at dei er så viktige for jødisk-kristen dialog, men osar ev nedvurdering av den palestinske lutherske kyrkja. Eg tok det opp på det nordiske primatmøtet før eg reiste nedover, og fekk klar støtte til å framføre ein skarp kritikk. Det gjorde eg også, og sa at dette er heilt i strid med vår forståing av *communio* og misjon, og skaper heilt unødig irritasjon og bruk av ressursar i den prekære situasjonen kyrkja er i. Det vart lagt merke til, og ein bad om få det skriftleg. Det er teikn til at ho som no representerer EKD (EKD har ganske svake formelle, men viktige reelle styringsreiskap overfor denne kyrkjelyden) vil ta tak i dette og saman med biskop Friedrich (som ansvarleg for denne delen av EKD si verksemd) finne ein veg vidare. Her trengst både tydelege signal og bevisst dialog.

6. Norsk innsats

Besøk frå Norge er svært verdsett, og sidan sist COCOP-møte har det vore ulike besøk frå ulike kyrkjelydar, frå Borg biskop/bispedømme, frå Mellomkyrkjeleg råd, Norges Kristne Råd og frå Statsministeren. At Bondevik deltok på gudsteneste under sitt statsbesøk og helste på alle frammøtte i kyrkja i Ramallah er noko som set spor og skaper svært positiv forventning til norske styresmakter. Samarbeidet med den norske representanten, Rosness, vert omtala som svært positiv.

Det er viktig kva slags signal som vert sendt ved slike besøk. Det blir diverre ikkje deltaking frå Borg til ein ungdomskonferanse i Ramallah i juni i år, etter det som er opplyst pga manglande pengar i Borg. Dette var ein svært skuffa over ettersom det m.a. frå Borg biskop var uttrykt tydeleg at ein ville satse på dette. Etne kyrkjelyd har intensivt samarbeidet med Beit Jalla, og skal ha større program for speidarar i sommar. Med tanke på norske styresmakter sine haldningar elles, er det uforståeleg for dei at barn som høyrer til den utsette gruppa som bur i Aust-Jerusalem og berre har reisedokument frå Jerusalem (ikkje israelsk eller palestinsk) ikkje får visum til Norge. Det burde vere råd å finne ei løysing på dette. Det er frå Grefsen kome litt uklare signal om ein vil halde fram som partner overfor kyrkjelyden i Ramallah. Det er ikkje gunstig i den noverande situasjonen. Partnerskap forpliktar.

Økonomisk støtte frå Norge i 2004 har skjedd gjennom LVF frå KN (tilskot til skulane), direkte frå den norske representasjonen i Palestina til skulane, eit mindre beløp frå systerkyrkjeløyvinga frå OVF til kyrkjelege formål, samt enkelte støttebeløp til einskildtiltak frå kyrkjelydar. Totalt sett bidrar vi frå kyrkja i Norge noko, men ikkje så veldig tungt til å drive kyrkja. Dei offentlege bidraga er viktige, ikkje minst støtta som også er gjeve til planlegging av husbyggingsprosjekt på Oljeberget (sjå eigen rapport om dette tiltaket) og ein buss med sjuketransport til Augusta Viktoria.

Den kyrkjelege støtta til ELJHL bør MKR vurdere på nytt. Spesielt i ein situasjon der dei ikkje kan få nok inntekter frå eigne medlemmer og eigne tiltak, der ELCJHL er så nødvendig av eksterne bidrag, bør vi sjå på kva som kan gjerast for å styrkje nettopp det ordinære kyrkjelege arbeidet. Vi bør sjå på kva vi kan støtte over søsterkyrkje-midlane i OVF-tildelinga. Dessutan bør MKR vurdere å be norske kyrkjelydar gje eit solidaritetsoffer pr til ELCJHL. Det kunne vor kanalisert direkte til den felles kyrkjeøkonomien, og kunne kanskje

supplerast med høve til å personlege gåver med skattefrådrag. Når KN no etablerer eige kontor i Jerusalem, bør KN vurdere korleis dei også kan forsterke partnerrelasjonen til ELCJHL og bidra med støtte til skule og diakonalt arbeid som ein del av norske kyrkjer (ikkje berre Dnk) sin innsats i området. Når KN vil bruke meir middel på eigen organisasjon der nede, skaper det rettmessig forventning om at norske kyrkjer vil gå inn med meir støtte. Også til ELCJHL, men ikkje berre til denne kyrkjelege partnaren.

Biskop Younan framheva MKR (v/Trond Bakkevig) sin innsats for å få til eit inter-religiøst råd for Det heilage landet. Dette må vere ein prioritet å støtte frå norsk side, då det no er sjansen for å få til det fyrste representative organ i så måte i området. (sjå eigen rapport om dette)

Elles var ein glad for mi helsing frå Dnk med fokus på kva vi i Dnk får av dette samarbeidet, vår vilje til førbøn og fellesskap, og at vi t.d. vil prioritere støtte til retreat for prestar (OVF-midlar 2005).

Eg prøvde å uttrykkje min respekt for den innsatsen alle partar rundt bordet gjer i COCOP-møtene for å få til "mutual accountability", gjennom å vere open, transparent, etterretteleg, påliteleg og forutsigbar i samarbeidet. Dette er ein krevjande eksersis, med sårbare punkt for nokon kvar. Ein prest sa han opplevde møta som ein straffeeksersis. Like fullt er den heilt nødvendig for at ein skal ha den type samarbeid og partnerskap det her er tale om. Alle partar, også gjevarane, må vere opne på kva dei satsar på og vil. Berre gjennom møysommeleg og langsiktig arbeid av denne typen kan ein utvikle eit reelt communio. At dette er viktig for forståing av communio og mission må vi merke oss med tanke på korleis norsk misjon og våre samarbeidstiltak framstår elles. Det er lærdom å hente i dette. LVF fokuserer på "empowerment" i sitt misjonsdokument. Dette må understrekast når Den norske kyrkja no skal drøfte kva ein meiner med misjon. Ein kan ikkje vere fyrst og størst og dominerande som utlending i eit misjonssamarbeid, men må følgje og støtte den lokale kyrkja.

7. Konklusjon

Det er nødvendig å støtte og sikre det kristne nærver i Det heilage landet. ELCJHL er trass i storleiken eit viktig, truverdig og tydeleg element i dette kristne nærveret. Å støtte ELCJHL er eit vesentleg og det mest nærliggjande grep ein kan ta for Den norske kyrkja for å bidra til dette. Vi har forplikta oss til dette gjennom kontakt over lang tid og ved å offisielt skrive under som partner innanfor COCOP-samarbeidet. Dette er ei søsterkyrkje innanfor den lutherske fellesskapen i verda, som igjen er ein del av den verdsvide kyrkjefellesskapen. Det er her kyrkja har sine røter, det er viktig at det kristne vitnemål vert verande. Både for fredprosessen og for kyrkja sitt vitnemål i Midt-Austen og i verda elles. Dette må ein ikkje undervurdere i dei ulike tendensar til apati ein kan merke overfor konflikten der nede.

Den norske kyrkja har fått mykje åndeleg inspirasjon frå ELCJL, og må stadfeste det. Vi må på vår side vere lyttande til deira vitnemål også når det er politisk utfordrande. Det Svenska kyrkan har gjort for å følgje opp desse utfordringane, er godt gjennomtenkt og vel utforma (sjå eiga sak i MKR sitt mai-møte). Her har vi noko å lære.

Konkret må vi sjå på bruk av OVF-midlar til søsterkyrkjer, korleis vi kan vekkje vilje til å støtte ELCJHL i kyrkjelydane våre gjennom publisering av bøker og besøk, oppfølging og intensivering av husprosjektet (og skattesaka til AVH gjennom Stiftelsen Oljeberget), å bidra til å finne ein god kyrkjeleg bruk av KN sitt nye kontor i Jerusalem, arbeide med støtte til og fasilitering av Inter-Faith Council for the Holy Land, oppfølging av besøk av speidarar og andre som besøkjer Noreg, fortsatt oppmuntring til norske styresmakter om å støtte tiltak som skjer i regi av ELCJHL, vidare arbeid med teologiske premisser for vårt Midt-Austen engasjement, samt oppfølging av kritikk av tysk kolonialitet i Jerusalem. LVF sitt

rådsmøte i Jerusalem/Betlehem i august/september 2005 vert ein viktig ny milepæl i samarbeidet med ELCJHL.

30. april 2005

COCOP REPORT 2005
Lutheran Church of the Redeemer
Pastor Sani Ibrahim Azar

I greet you with the words of St. John in the book of Revelations. St. John says:

"I have a vision and I have a dream: I saw a new heaven and a new earth."

I think of these words and am saddened to feel that people in our congregation and in Jerusalem have lost the ability to dream. People are only thinking of daily life, how they will feed their families and not lose hope. A life without dreams is a life without joy. As the poet writes:

*Hold fast to dreams, for when dreams die;
Life is a broken-winged bird that cannot fly.*

While everyone is looking at possible improvements in Gaza, the facts on the ground only point to increased Israeli presence and control over the remaining Occupied Territories. In Jerusalem Ramallah and Bethlehem, we watch as the wall grows steadily each day, turning our beautiful land into a prison. The wall is not only dividing Palestinians and Israelis, but more often – especially in Jerusalem – separates Palestinians from Palestinians. The route of the wall cuts deeply through the middle of what has been the heart of East Jerusalem, leaving those "outside" this greater Jerusalem area cut off from schools, work, churches, health care and other social services. Unless these people move, they will also lose their Jerusalem IDs, which means that not only are they forbidden to live in Jerusalem – even visit without a special permit - they will lose health insurance and elderly pensions for which they have been paying taxes all these years.

In Jerusalem homes where one spouse has a West Bank ID, that spouse needs a permit to live in the family home, and since June of 2004, these permits are no longer issued. People are being arrested for living illegally in their own homes.

The Jerusalem congregation is now divided in three parts: About 55% of our members live around the Old City before the checkpoint; another 25% live between the checkpoint and the Wall; and the remaining 20% live outside the Wall. This fragments the congregation, alienates one from one another and makes it almost impossible to come together as a whole community.

EXAMPLES OF FAMILIES AFFECTED :

- Our organist is married to a woman from the West Bank. They are living in Jerusalem between the checkpoint and the Wall. They cannot participate in congregational life anymore as a family because she does not have the required permit necessary to come to her own church.
- Another family of 6, father, mother and four children, will have to move from the home they own which is now behind the Wall and rent in Jerusalem (where rent has now risen dramatically) so that they will not lose their Jerusalem IDs. This will mean having to pay 50-60% of their salaries in rent, while they own a big family house that will stand empty in the now devalued neighborhood. Their house is now worth about 20% of its original value. The other 13 relatives will also have to move, paying their own rent and costs.
- Another family of 14 (parents and 3 adult children and their families) now lives in the Old City in three rooms because of the housing shortage. Rent has risen so dramatically due to the high demand for housing inside the wall. Many large families like these, which contain many daughters and sons with their own families, are living in extremely crowded conditions.

These are just a few of the countless stories I hear every day. Much of my time is now spent counseling these families, which now because of increasing movement restrictions takes an enormous amount of time. I used to be able to do 6 visits in an afternoon, now I often spend hours at checkpoints getting to do just one visit in an afternoon.

CHURCH CENTER

In an attempt to care for our people who can't get to the church anymore, we rented a church center in Beit Hanina. Now the wall and other checkpoints have changed again and it is now hard to get to, too.

EDUCATION:

- 52 of our children go to private schools in Jerusalem, which is costly. We appreciate the support of Finland, who sponsors 10 children.
- 18 young men and women study at Universities. We appreciate the scholarships provided by LWF for some of our students.

FAMILY RETREAT:

In August, 2004, 60 adults and children from our congregation gathered in Tiberias for a retreat about Holy Communion for Children. Thanks to FELM for support of this enriching fellowship event.

CHRISTMAS MORNING:

Christmas morning about 100 Christians from Indonesia joined us for worship and fellowship, which was a rich spiritual experience for all to learn about their life and faith in Indonesia.

ELDERLY DAY CARE CENTER:

The center is running thanks to support from donors, but we will need additional funds.

USUAL ACTIVITIES:

- We celebrated usual annual activities individually as well as with the ecumenical Christian community in Jerusalem, including Christmas, Holy Week and Easter celebrations;
- Weekly bible studies during Advent and Lent and
- Weekly gathering of women, children and youth

DEATH OF BISHOP NASSER:

Bishop Naim Nasser, the second Bishop of the ELCJHL who served from 1986 until 1998, died in the fall 02004. Bishop Nasser was a man of prayer who prayed and worked tirelessly for this congregation and the whole church. He will be missed.

OTHER CONGREGATIONAL INFORMATION:

This year, we had:

- 4 Baptisms
- 8 Marriages
- 4 children born
- 3 engagements
- 1 death

PRIORITY NEEDS:

- A bus for transportation which could help us gather as a community;
- Support for the housing project, which is planned to include a community center that could be used as the church center, in addition to affordable housing to relieve the shortage.
- A replacement for Deaconess Outi (who married Pastor Ramez Ansara) to work with youth, children and the elderly.

MKR 20/05.3

Bli sakt på MKRs
septembermøte

DET FREMTIDIGE FELLESKIRKELIGE SAMARBEIDET I NORGE

Innstilling fra utredningsutvalg oppnevnt på bakgrunn av beslutning i felles styremøte for Norges Frikirkeråd og Norges Kristne Råd 25. 05.04.

DET FREMTIDIGE FELLSKIRKELIGE SAMARBEIDET I NORGE

Innstilling fra utredningsutvalg oppnevnt på bakgrunn av beslutninger i et felles styremøte for Norges Frikirkeråd og Norge Kristne Råd 25.05.04 .

Utvalget har bestått av Ulrik Sverdrup-Thygeson (utvalgsleder), Per Tanggaard, Per Øvergaard og Gunnar Jepestøl. Generalsekretærene i de to organisasjonene har deltatt i arbeidet og har vært sekretærer.

Utvalget har hatt 6 møter. På felles styremøte 01.02.05 for NFR og NKR orienterte utvalgsleder om arbeidet, og det ble presentert en rapport på årsmøtene for samme 10. – 11.03.05. I tillegg hadde utvalget 12.04.05 et møte med representanter for noen pinsemenigheter, Adventistkirken og De frie evangeliske forsamlinger, bl.a. med sikte på avklaring i forhold til Den katolske kirke.

Innholdsoversikt:

	Side
Bakgrunn	1
Mandat	2
Organisasjonenes selvforståelse	3
Organisatoriske utfordringer	5
a. Tverrkirkelig samarbeid	5
b. Rammevilkår i samfunnet	7
c. Opinionsdanning	8
d. Religionsfrihet, likeverd og likebehandling	8
e. Den katolske kirke og samarbeid med frikirkene	9
f. Konsensusprinsippet versus flertallsprinsippet	9
g. Konsensusprinsippet og politiske interessemotsetninger	10
Modell for ny organisasjon	11
Tilknytningsformer	12
Navn	13
Økonomi	13
Administrative konsekvenser	14
Plan for iverksettelse	14
Vedtekter	15

BAKGRUNN

Norges Frikirkeråd(NFR) og Norges Kristne Råd(NKR) har etter dannelsen av sistnevnte organisasjon hatt løpende kontakt på styrenivå for å utvikle samarbeidet mellom organisasjonene og deres medlemssamfunn slik at unødig dobbeltarbeid unngås og kompetanse og ressurser utnyttes mest mulig rasjonelt. Dette samarbeidet har utviklet seg via møter på arbeidsutvalgsnivå, samarbeid om avviklingen av års- og rådsmøter og oppbygging av kontorfellesskap. Samarbeidet er formalisert gjennom en samarbeidsavtale som ble vedtatt på årsmøtene i 2003. I løpet av denne prosessen har årsmøtene også sluttet seg til en felles intensjon om å samle den virksomhet som omfattes av disse to organisasjonene, i en felles organisatorisk enhet. Års- og rådsmøtene 2004 gav styrene fullmakt til å arbeide videre med dette. I felles styremøte 25.05.04 ble sammensetning av og mandat for en utredningskomité vedtatt.

MANDAT

Formålet med utredningen er å gi NFRs og NKRs øverste organer grunnlag for å treffe beslutninger om en modell som integrerer organisasjonenes samlede virksomhet i en organisatorisk enhet.

Utvalget skal

- kartlegge de problemstillinger som kan reises, når NFR som interesseorganisasjon for de fleste frikirkelige trossamfunn og NKR som samarbeidsorganisasjon for de fleste kirker skal arbeide for sine formål innenfor en felles organisatorisk ramme. En slik kartlegging forutsettes gjort også i kontakt med ulike medlemsamfunn i de to organisasjonene.
- utvikle modeller som innenfor rammen av én felleskirkelig organisasjon
 - ivaretar kirkesamfunnenes felles religionspolitiske anliggender.
 - ivaretar minoritetskirkenes behov for et effektivt organ til fremme av sine interesser.
 - ivaretar alle medlemskirkers behov for et effektivt organ til fremme av respekt, samarbeid og felles interesser.
- vurdere alternativer til fullt medlemskap som kirkesamfunn kan ha til en slik organisasjon og beskrive prosedyrer for beslutninger og mandat for og forholdet mellom ulike organer i organisasjonen.
- vurdere de økonomiske sidene ved en slik omorganisering med henblikk på
 - mulige synergieffekter som gjør at vi får mer ut av de samlede ressurser
 - å opprettholde det totale nivået på statlig driftsstøtte til organisasjonene.
- utarbeide en plan for iverksettelse av den modell utvalget anbefaler i sin innstilling.
- levere innstilling innen 31.12.04

ORGANISASJONENES SELVFORSTÅELSE

Utvalget skal "kartlegge de problemstillinger som kan reises når NFR som interesseorganisasjon for de fleste frikirkelige trossamfunn og NKR som samarbeidsorganisasjon for de fleste kirker skal arbeide for sine formål innenfor en felles organisatorisk ramme." Med kartlegging forstås ikke bare å identifisere problemstillingene, men å undersøke nærmere realitetene i dem for å se hvilke rom for samarbeid de åpner og hvilke rammer de eventuelt setter for den organisatoriske utformingen av et slikt samarbeid.

Når en skal vurdere mandatets to første kulepunkter kan det være nyttig å ta utgangspunkt i NFRs og NKRs selvforståelse slik den kommer til uttrykk i de to første paragrafene i organisasjonenes vedtekter:

§ 1 "Selvdefinisjonsparafene"

NFR § 1: Norges Frikirkeråd er et fellesorgan for frikirkelige evangeliske trossamfunn og menigheter.	NKR § 1: Norges kristne råd (NKR) er et fellesskap av kirker, kristne trossamfunn og menigheter i Norge som i samsvar med Den hellige Skrift tilber og bekjenner én Gud - Faderen, Sønnen og Den hellige ånd - som Skaper, Frelser og Livgiver.
--	--

NKR's § 1 er inkluderende på basis av troen på den treenige Gud. NFR's §1 er i sitt historiske utgangspunkt ment å fungere avgrensende i forhold til Dnk som statskirke og Den katolske kirke som historisk sett ikke har blitt betraktet som evangelisk av NFR's medlemsamfunn.

§ 2 Formålsparagrafene

NFR § 2:	NKR § 2:
<p>Rådets formål er:</p> <ol style="list-style-type: none"> Å ivareta medlemmenes interesser i forhold til offentlige myndigheter, ved å ta opp og behandle lovgivningsspørsmål av interesse for medlemmene og bistå dem i saker som gjelder rettslige og forvaltningsmessige funksjoner. Å fremme likeverd og likestilling mellom trossamfunn og deres medlemmer og arbeide for fremme av en religionspolitikk basert på religionsfriheten. Å fremme tiltak for å styrke kristen tro, moral og kultur i folket. Å bidra til forståelse, fellesskap og samarbeid mellom kristne trossamfunn Å drive opplysnings- og holningskapende arbeid om nord-sørspørsmål og menneskerettigheter. 	<p>NKR skal arbeide for</p> <ul style="list-style-type: none"> å fremme forståelse for økumenikk lokalt og nasjonalt mellom kirker, samfunn, organisasjoner menigheter både innenfor og utenfor rådet fremme kontakt og fellesskap mellom norsk og internasjonalt kristenliv være et forum for opinionsdannelse overfor myndigheter og offentlighet fremme forslag overfor offentlige myndigheter om tiltak for å sikre trossamfunnenes rettigheter og deres arbeidsmuligheter i samfunnet.

Dersom en ser bort fra pkt. e i NFR's formålsparagraf er det, dersom man leser en prioritering i momentenes rekkefølge, en omvendt proporsjonalitet i de to paragrafene.

Begge formålsparagrafene omhandler

- Religionspolitikk.
I NFR's formål forekommer det først, i NKRs formål nederst.
- utvikling av generell forståelse, fellesskap og samarbeid mellom kirkesamfunn.
I NKRs formål kommer dette først, i NFR's formål til slutt.
- opinionsdanning i samfunnet basert på de verdier kirkene i fellesskap er bærer av.

En forskjell er at NKR har et internasjonalt aspekt i sitt formål mens NFR's formål er nasjonalt med forbehold om pkt. e. om nord-sørspørsmål og menneskerettigheter.

Forskjellen på disse to første punktene reflekterer utgangspunktet for opprettelsen av organisasjonene. I NFR har samarbeidet om det religionspolitiske hovedformålet bidratt til å videreutvikle forståelse og fellesskap mellom medlemmene. I NKR har det som samler alle kristne trossamfunn vært utgangspunktet, og samarbeid om religionspolitiske spørsmål har vært en naturlig del av et felleskirkelig samarbeid. Med andre ord: NFR og NKR har stort sett samme fallende formål, men med noe ulikt vektlegging.

NKR har utviklet en praksis der vedtak fattes med konsensus. Det innebærer at de samarbeidende kirker bare uttaler seg gjennom NKR når det er enighet om det. NFR fatter sine vedtak ved alminnelig flertall.

Strekpunktene i mandatets andre punkt trenger ikke betraktes som en rangering. Det siste strekpunktet bør oppfattes som et mer overordnet perspektiv: Det er mer som samler enn som skiller. Området for felles interesser er større enn området for motstridende interesser. Ikke minst er det et resultat av samfunnsutviklingen fra et dominerende kristent til et flerkulturelt samfunn. Parallelt med dette har kunnskap om kristen tro og moral i befolkningen generelt blitt betydelig svekket.

ORGANISATORISKE UTFORDRINGER

a. Tverrkirkelig samarbeid

Grunnlaget for samarbeid på tvers av kirkesamfunn er at vi er gitt en enhet i troen på Jesus Kristus. Denne enheten skapes ikke av mennesker, men er en gave fra Gud, ved den Hellige Ånd (Gal.3,25-28). Alle kirker har Den hellige skrift som felles kilde for sin tro, tilbedelse og tjeneste. Vår oppgave er å søke å gi uttrykk for dette gjennom våre handlinger (1. Kor.12, 12-31). I følge Joh. 17.21 ber Jesus slik for sine: Jeg ber at de alle må være ett, likesom du, Far, er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg.

Formålet for arbeidet som gjøres i en tverrkirkelig organisasjon er å bygge opp respekt og gjensidig anerkjennelse mellom eksisterende kirkesamfunn og å legge grunnlag for felles opp-treden der det ligger til rette for det. Veiledet av Den Hellige Ånd møtes vi som kristne i Norge. Både gjennom de enkelte medlemskirkers internasjonale relasjoner og gjennom tilknytning til det internasjonale tverrkirkelige fellesskap, er vi også del av den universelle kirke. Vi er i dag enige om grunnleggende elementer i troen, ikke minst gjennom vår felles tilhørighet til og tro på Den Treenige Gud. Samarbeid mellom kirkesamfunn forutsetter tydelighet på eget ståsted og bevissthet om egenart. På det grunnlag kan man også møte andres oppfatninger og tåle å utfordres på egen posisjon. I respekt for forskjeller, gjennom åpenhet om uenighet, og styrket oppmerksomhet om det som forener, kan trossamfunn definere felles handlinger.

Felleskirkelig kontakt har en viktig personlig side. Det møtet som skjer med grunnleggende respekt for hverandres egenart og ståsted og i en ærlig dialog, gjør noe med dem som møtes. Det er ikke minst på dette området hvor et kirkelig fellesorgan kan ha stor betydning. Splittel-sene mellom trossamfunnene springer ikke bare ut av teologiske forskjeller, men kommer også fra innarbeidede misforståelser og feilaktige oppfatninger og følelser som næres av disse forhold. Splittelser er også følge av makt og maktstrukturer. På alle disse områdene kan det å møtes personlig, å bli kjent med hverandre og konfronteres personlig med forhold som nevnt, bygge ned ulike sperrer mellom trossamfunnene. Kan et fellesorgan bidra til nedbygging av det "usaklige", vil meget være gjort.

Målet for tverrkirkelig samarbeid i en ny organisasjon er ikke å etablere én kirkestruktur. Vi er forskjellige og har ulike tradisjoner og representerer et mangfold som har eksistensberettigelse ved siden av hverandre, og det er ikke nødvendig å bli ensartede.

Tverrkirkelige samarbeid har i hovedsak fulgt to hovedlinjer

- Samarbeid der kirkesamfunn som sådan er involvert på en gjensidig forpliktende måte for å synliggjøre fellesskap og enhet, om mulig også på tvers av forskjelligheter (kirke-økmennikk). En annen side ved dette arbeidet har vært de teologiske samtalene mellom representanter for kirkesamfunn.

- Samarbeid med utgangspunkt i en stor grad av enighet om mål og strategier for det arbeidet man gjør sammen og der forpliktelsen mest går på det personlige plan (allianse-økumenikk).

Det har vært forholdsvis klare skiller mellom disse arbeidsmåtene, men skillelinjene har i de senere årene blitt mindre markerte. På globalt plan ser vi det av tilnærmingen mellom Kirkenes Verdensråd og de pentekostale og evangelikale kirkesamfunn. På lokalt plan ser vi det gjennom et økende samarbeid mellom kirkesamfunn og menigheter der felles utfordring i b-kalmiljøene driver til samarbeid som både er gjensidig forpliktende for den enkelte menighet, og bygger på personlige relasjoner for dem som deltar.

I tillegg går unge mennesker foran ved at de er mer opptatt av det som forener enn det som skiller. Dette utfordrer både kirkeøkumeniske og allianseøkumeniske strukturer gjennom sin tilnærming til det å være kirke/menighet i det 21. århundre både i forhold til strukturer, strategier og dogmatiske spørsmål. Det positive i dette er ikke minst mulighetene til å overvinne unødvendige skiller mellom trossamfunn, også ved en selvkritisk etterprøving av egne ståsteder. Samtidig må nevnes at det kan være spenning mellom understreking og forståelse av en grunnleggende kirkelig identitet på den ene side og noe som kan oppfattes som konturløshet på den andre. Med det krav om og den forståelse av toleranse som vi i dag stilles overfor, kan det siste være et problem.

På denne bakgrunn ser utvalget for seg følgende hovedområder for samarbeid:

- Kirkesamfunn har forskjellige tradisjoner for møter/gudstjenester og lignende. Tverrkirkelig arbeid skal stimulere til at man også kommer sammen på tvers av kirkesamfunn for å næres av kilder som er felles for alle kristne, og for å be sammen. Som eksempel kan nevnes Bønneuken for kristen enhet, fellesgudstjenester ved spesielle anledninger, Bibeldagen, Kvinnenes internasjonale bønnedag og utarbeiding av bønner og lignende som kan benyttes når man kommer sammen på tvers av kirkesamfunn.
- Alle kristne har kall til tjeneste i verden. Deler av denne tjenesten kan med fordel skje samordnet mellom kirkene. En felleskirkelig organisasjon kan ta initiativ i forhold til de utfordringene som det kan være ønskelig å besvare sammen og kan bli oppfordret av medlemskirkene til å ta initiativ.
- Det tredje område for økumenisk samarbeid er dialogen eller samtalen om tro og teologi. Samtaler om teologi skjer ofte sentralt og bilateralt mellom trossamfunn, både nasjonalt og på verdensbasis. Også et fellesorgan i Norge kan føre samtaler om teologi, men med de samtaler som skjer i andre og for så vidt mer bestemmende fora, vil dette til vanlig ha en løsere karakter. Men også modning av synspunkter i nasjonal sammenheng kan virke positivt i større sammenheng. Den økumeniske dialogen kan ikke minst dekke området for moral og etikk, hvor trossamfunnene tradisjonelt har vært enige. Nyere utvikling trekker i retning av at det her kan oppstå forskjeller i oppfatning og holdninger. Samarbeid på dette området i et felleskirkelig råd kan være et redskap til å unngå slike forskjeller.

Enkelte frikirkesamfunn har tilkjennegitt motforestillinger mot organisatorisk samarbeid med Den katolske kirke (Pinsebevegelsen, De frie evangeliske forsamlinger og Adventistsamfunnet). Disse kirkesamfunn deltar imidlertid i samarbeid med Den katolske kirke innenfor rammen av Det norske Bibelselskap. Dessuten deltar flere av disse kirkesamfunnene i lokale felleskirkelige arrangementer sammen med Den katolske kirke. Det innebærer at samarbeidsmulighetene med Den katolske kirke ser ut til å være bestemt av samarbeidstemaet.

Alt i alt ser utvalget at en felleskirkelig organisasjon skal være en møteplass for kirker og kristne der vi kommer hve randre nærmere, deler det beste vi har i hverandres tradisjoner, utvikler kjennskap og respekt, og – når det er ønskelig, tjenlig og mulig - fremstår som et fellesskap som gjør at kirkene viser enighet.

b. Rammevilkår i samfunnet

Norges Frikirkeråd (tidligere Dissentertinget) har i mer enn 100 år arbeidet for større likestilling mellom trossammefunnene og deres medlemmer i det norske samfunnet. NFR har langt på vei har kommet dit de i utgangspunktet ønsket i forhold til staten og Dnk. Det er en utbredt oppfatning i NFR at de religionspolitiske utfordringer man møter fremover, vil kreve samarbeid med Dnk.

Også for NKR er rammevilkårene for trossamfunnene både økonomisk og juridisk en vesentlig oppgave. Rådet legger samtidig til rette for at mange spørsmål omkring Dnks særstilling kan drøftes og finne sin løsning trossamfunnene i mellom, og at løsningene kan baseres på et helhetlig syn på hva som tjener den kristne tro i Norge.

Det er to aspekter ved forholdet til Dnk som her må holdes fra hverandre: Dnk som statskirke og Dnk som dominerende trossamfunn. Man kan være mot statskirkeordningen og samtidig for at Dnk ivaretar særskilte forvaltningsoppgaver av samfunnsmessig art, uavhengig om den er statskirke eller "frikirke".

Ser man nærmere på aktuelle religionspolitiske temaer, dreier de seg ikke om teologi som skulle gi grunnlag for ulike oppfatninger. Erfaringer fra NKR tyder på at det ikke er fastlagte skillelinjer mellom trossamfunnene, og at det kan skje en fruktbar meningsutveksling som til vanlig vil resultere i samarbeid. Man kan ikke se bort fra at teologiske problemstillinger kan komme opp, og i så fall vil det være en berikelse om trossamfunnene kan drøfte disse internt før de eventuelt markerer ulike synspunkter utad.

I religionspolitisk sammenheng vil funksjonen som kontaktorgan vis á vis offentlige myndigheter være en viktig oppgave. Det vil kunne være tilfeldig i hvilken utstrekning de enkelte trossamfunn blir orientert om forslag til endringer i lover eller forskrifter. Dessuten vil svært mange trossamfunn ikke ha kapasitet til eller forutsetninger for å kunne gi fyllestgjørende uttalelser på egen hånd. Det offentlige vil for øvrig i mange sammenhenger ha behov for en felles samtalepartner.

Nedenfor nevnes en del aktuelle temaer for religionspolitikk (bare som eksempler):

Forhold til staten

- Lovgivning med tilknytning til religioner
- Kommunal- og statstilskudd
- Skatter og avgifter
- Friskoler
- Formålsparagrafer for barnehager og skoler
- Menneskeverd (bioteknologi, abort, eutanasi)
- Foreldreansvar og myndighet
- Ekteskap og vigsesrett
- Tilrettelegging for kristent sosialengasjement/institusjoner
- Kontakt og samhandling med offentlig katastrofeberedskap
- Statskirkeordningen

Forhold til Dnk

- Forvaltning av kirkegårder
- Institusjonsprestetjeneste

- Feltprestetjeneste
- Bruk av kirker

Forhold til andre

- Kopinor
- Dialog og samarbeid med ikke-kristne tros- og livssynssamfunn

c. Opinionsdanning

Opinionsdanning må fokusere på spørsmål som kirkesamfunnene er enige om. Det må legges til rette for gode prosesser for konsultasjon mellom partene både når det gjelder tid og deltakelse. En organisasjon som arbeider ut fra konsensus, vil vanskeligere kunne ta rask stilling i forhold til dagsaktuelle spørsmål, med mindre det handler om saker der man allerede vet at det foreligger enighet.

Det vil sannsynligvis være flere temaområder som ligger klart for felles stillingtagen i samfunnet, både individuale og sosiale spørsmål. Mange saker vil være de samme som også tas opp under synsvinkelen religionspolitikk. Om en tema sees under den ene eller andre synsvinkelen, kan være avhengig av hvilket trinn i en prosess eller utvikling et tema befinner seg. Er det et aktuelt spørsmål om lovgivning, vil det være nærliggende å se saken som religionspolitisk; i andre tilfeller kan man ønske å påvirke opinionen for å hindre eller skape lovgivning og ser saken som opinionsdanning.

Noen sentrale områder vil være knyttet til rettferdighet, religionsfrihet og menneskeverd. Særlig det siste er et høyaktuelt område som spenner fra livets begynnelse og bioteknologi til eutanasi. Et annet område er vern om familien og familiebegrepet: familien som samfunnets grunnhet, ekteskapet som eksklusivt for en mann og en kvinne og foreldres ansvar for sine barn.

Innen det sosiale feltet og undervisning er de forskjellige kirkesamfunn sterkt engasjert. Å bidra til støtte i opinionen for å opprettholde og utvikle slike engasjementer, vil kunne vise seg som en nødvendig oppgave.

d. Religionsfrihet, likeverd og likebehandling

Religionsfrihetsbegrepet har stått sentralt i samtalen mellom frikirkene og Dnk. Begrepet kan anvendes på ulike måter.

- a) En juridisk tilnærming basert på fortolkning av de internasjonale menneskerettskonvensjonene og den rettspraksis som er utviklet på bakgrunn av disse.
- b) En moralfilosofisk tilnærming hvor begrepet bl.a brukes dynamisk/politisk for å fremme likestilling mellom trossamfunn.

Den juridiske fortolkningen av religionsfrihetsformuleringene i de internasjonale menneskerettskonvensjonene danner grunnlaget for statens forpliktelse til å sikre rettighetene til trossamfunn og deres medlemmer. Norske borgeres religionsfrihet er sikret gjennom Grunnlovens §2 og i §110 er Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) art. 9, og FN-konvensjon om sivile og politiske rettigheter art. 18, om religionsfrihet gitt status som norsk lov. Kort oppsummert innebærer dette:

1. Retten til å velge og skifte religion
2. Frihet fra tvang
3. Frihet til å utøve og praktisere
4. Frihet til å organisere seg

5. Foreldreretten
6. Frihet fra diskriminering
7. Rett til å misjonere (jfr. også ytringsfriheten)

I en historisk tradisjon der et kirkesamfunn gjennom århundrer har vært statskirke og omfatter 85% av befolkningen, stilles man overfor utfordringer når det gjelder å finne en tjenlig og rimelig balanse mellom prinsipp og pragmatisme. Tanken om ikke-diskriminering på religiøst grunnlag har sin basis i menneskerettighetsnormenes verdier. I norsk kontekst er dette ideal forankret både hos majoritet og minoritet. Det danner et positivt utgangspunkt for en konstruktiv dialog trossamfunnene i mellom der man på den ene siden må skille mellom likeverdstanden som ideal og likebehandlingsprinsippet som absolutt norm.

En konsekvent tilstrebing av likebehandling på det praktiske plan kan i sin ytterste konsekvens lede til utopiske forestillinger som isolert fra den historiske og samfunnsmessige kontekst kan bidra til å undergrave trossamfunns muligheter til å fungere optimalt både i forhold til sine medlemmer og i samfunnet generelt. Hvordan idealet om likebehandling skal realiseres vil derfor måtte være gjenstand for dialog, både kirkesamfunnene imellom og med de øvrige tros- og livssynsamfunn. Her vil det være grunnlag for å gjøre ulike vurderinger.

Utvalgets leder ønsker å gi følgende presisering omkring religionsfrihet: Religionsfrihet er i første rekke et juridisk begrep som beskytter fri religionsutøvelse, og det har rettslig status over vanlig lovgivning. For å ivareta den beskyttelse som ligger i begrepet, er det viktig at begrepet ikke utvannes; det vil skje om begrepet brukes politisk som argument for å oppnå likebehandling. Det vanskeliggjøre også fruktbar kommunikasjon når det brukes ulik forståelse av begrepet, og brukt "politisk" i konkrete saker kan argumentasjonen få større vekt enn den tilkommer. En politisk bruk av religionsfrihetsbegrepet vil samtidig være omstridt mellom trossamfunn.

At staten prioriterer én trosretning, er ikke i strid med religionsfriheten. Men det kan skape ulikheter som kan oppleves som urimelige og i yttertilfeller lede til at det ikke er reell religionsfrihet. I Norge er det i dag ikke tilfellet.

e. Den katolske kirke og samarbeid med frikirken

Det vil innebære en ny utfordring dersom Den katolske kirke blir en del av et frikirkelig fellesskap ettersom den historisk representerer en tradisjon som er ulik de klassiske frikirkebevegelsene. Et særskilt problem her er at Dkk av prinsipielle grunner ikke kan binde seg til et samarbeid basert på et flertallsprinsipp som innebærer at en annen organisasjon offisielt handler på dens vegne og mot dens vilje. Samtidig er den seg meget bevisst behovet for enhetlig opptreden, og det er i disse sammenhenger sjelden tale om teologisk begrunnede standpunkter. For øvrig vises til side 6, siste avsnitt.

f. Konsensusprinsippet versus flertallsprinsippet

Det nye testamentet inneholder mange oppfordringer til å søke enighet. Ut fra dette må det være et overordnet mål å søke konsensus. De forskjellige kirkesamfunn har ulike kirkeforfatninger med ulike former for beslutningsprosesser, og disse vil i større eller mindre grad avvike fra det som er vanlig oppfatning av demokratiske prosesser.

Forståelse av konsensusorgan og flertallsorgan

- Konsensusorgan.
En organisasjon basert på konsensus handler bare med basis i oppnådd enighet. Det innebærer at hvert medlem har en form for vetorett. Konsensusprinsippet kan være nødvendig i sammenhenger der det er viktig for deltakerne å ivareta sin integritet.

De kan ikke gå ut med eller opptre med divergerende oppfatninger i ettertid med mindre endrede forutsetninger betinger en gjenopptakelse av saken. Det er neppe aktuelt med dissenser eller forbehold, i så fall har man ikke oppnådd konsensus. I spesielle tilfeller kan det tenkes presiserende uttalelser fra en eller flere, men det forutsetter at ikke noen motsetter seg slike presiseringer. Man er ikke forpliktet til å komme frem til enighet. Har det ikke lyktes, vil deltakerne stå fritt til å opptre individuelt. Men alt etter sak vil det være naturlig å arbeide videre sammen for på et senere tidspunkt å kunne se om det kan oppnås enighet.

- **Flertallsorgan.**

Et organ som er basert på flertallsbeslutninger handler på bakgrunn av flertallets vilje. Selv om mindretallet har mulighet til å markere sin dissens, vil mindretallet være en del av en organisasjon som offisielt handler på dets vegne mot dets vilje. Dissens gir ikke rett til å avvike fra det som flertallet bestemmer i interne organisatoriske forhold. I andre spørsmål vil mindretallet ha rett til å uttrykke sin dissens også i den generelle offentlige debatt, men da med egne ressurser og i egen regi.

g. Konsensusprinsippet og religionspolitiske interessemotsetninger.

For alle kirkesamfunn bør felleskirkelig konsensus om religionspolitiske spørsmål være et mål, men ikke nødvendigvis et krav. En slik konsensus kan bare utvikles i dialogens rom. Formålet med samarbeidet på dette feltet må derfor være å legge til rette for prosesser der konsensus kan utvikles, samtidig som det utvikles klare prosedyrer for hvilke handlingsalternativer som gjelder når konsensus ikke nås.

Det sier seg selv at i en tradisjon med en majoritetskirke som også står i en konstitusjonell særstilling, vil religionspolitisk konsensus ikke være oppnåelig i alle enkeltsaker. En organisasjon der majoritetskirken kan bruke sin vetorett til å hindre minoritetskirkene i å fronte sine interesser, er utenkelig. Frikirkenes historiske behov for en tydelig interesseorganisasjon må videreføres, samtidig som interessemotsetningene mellom majoritet og minoritet er mer avdempet enn tidligere. Samfunnet har endret seg og forholdet mellom kirkene har endret seg. Behovet for kirkelig samhandling er det som utpeker seg mest.

Det fremtidig felleskirkelige samarbeidet om religionspolitiske spørsmål må derfor organiseres ut fra to forutsetninger:

- a. Det små legges til rette for en dialog med konsensus som mål.
- b. I de saker der konsensus ikke nås, må både majoritetskirken og minoritetskirkene sikres muligheter til å arbeide for sine særstandpunkter.

NFR har som organ for de fleste minoritetskirkene i Norge hatt en praksis som flertallsorganisasjon. Selv om de fleste beslutninger er enstemmige, hender det at enkeltsamfunn markerer dissens. Et religionspolitisk forum for minoritetskirkene innenfor rammene av en bredere felleskirkelig samarbeidsorganisasjon vil måtte bygge videre på flertallsprinsippet. Noe annet vil innebære en fragmentering av frikirkenes historiske solidaritet og innebære en svekkelse av deres posisjon.

MODELL FOR NY ORGANISASJON

Modellen

- har som utgangspunkt at medlemsorganisasjonene deltar fullt ut, men det skal være åpning for reservasjon.

- legger til rette for å oppnå konsensus.
- sikrer minoritetskirkenes og majoritetskirkenes behov for, etter nærmere fastsatte prosedyrer, å arbeide for særstandpunkter i religionspolitiske saker.

Med bakgrunn i de gjeldende formålsparagrafer for de to organisasjonene er det naturlig å tenke en ny organisasjon bygget opp omkring tre hovedsamarbeidsområder:

- Arbeid for kristen enhet
- Opinionsdanning
- Rammevilkår i samfunnet

Det vil være ulik forståelse og vektlegging av økumenisk arbeid i medlems samfunnene og også samarbeid om opinionspåvikning kan være kontroversielt. Det legges derfor til rette for en modell der man kan delta på noen, men ikke nødvendigvis på alle områder. Utvalget er oppmerksom på at de ulike områdene går i hverandre, og at det derfor må utvises fleksibilitet med hensyn til rubrisering av saker og tilsvarende for rett til deltakelse i avgjørelser.

Av de tre hovedsamarbeidsområdene utkrystalliserer det seg behov for å etablere det religionspolitiske arbeidet som en definert del av organisasjonens arbeid. Det må etableres prosedyrer som på den ene siden sikrer muligheten til å arbeide seg frem til konsensus, og som på den andre siden har strukturer for videre handling og oppfølging når konsensus ikke oppnås. Videre må det sikres faglig kompetanse i administrasjonen til å dekke det religionspolitiske spekteret.

På bakgrunn av de momenter som er nevnt, avtegner det seg en i utgangspunktet ordinær organisasjon med årsmøte, styre og administrasjon. Styret vil få en bred sammensetning, og det vil nødvendigvis delegasjon til et arbeidsutvalg til å behandle løpende saker. I tillegg til arbeidsutvalg kan det være spørsmål om underutvalg for de ulike samarbeidsområdene som nevnt. Dette kan vokse frem ut fra behov og er ikke nødvendig å fastslå i vedtekter.

Medlemskap i NFR krever 1000 medlemmer eller minst tre menigheter eller virksomhet i minst tre kommuner. NKR har 500 medlemmer som nedre grense, men har dispensert fra dette fra dette for internasjonalt organiserte trossamfunn. Utvalget foreslår 1000 som nedre grense for medlemskap. Det skal være adgang til dispensasjon for menigheter tilknyttet større internasjonale kirkesamfunn. Mindre menigheter og trossamfunn kan søke samlet.

Som navn for øverste organ, har utvalget blitt stående ved årsmøtet. Alternativene var generalforsamling eller rådsmøte. Skjønt generalforsamling brukes av mange i kirkelige sammenhenger, har det et tyngdepunkt i en annen sfære. Årsmøte gir en noe klarere retning for funksjonen enn rådsmøte. For de enkelte medlemssamfunns representasjon på årsmøtet har utvalget fulgt mønsteret fra NKR.

Styret bør ha representanter for alle større medlemskirker og dessuten for naturlige grupperinger av disse. Utvalget har overveid hvorvidt alle medlemssamfunn av noen vekt, da også med et blikk for den internasjonale situasjon, burde være representert i styret slik det i praksis har blitt i NKR, eller om det burde presiseres nærmere hva det innebærer å være en større medlemskirke. Med sikte på et fast medlemstall i styret som heller ikke bør bli for stort, har utvalget funnet å ville settes en nedre grense for å få fast sete. Grensen er satt til 8000 og faller sammen med grensen for å kunne møte med 3 representanter på årsmøtet. Mindre medlemssamfunn som står nær hverandre, velger én felles representant for (inntil videre) hver av de følgende kategorier: ortodokse menigheter, nyere menigheter som Oslo Kristne Senter m.fl. utenlandsmenighetene. Øvrige kirkesamfunn med færre enn 8000 medlemmer har sete i styret etter en rotasjonsordning. Det er naturlig at Dnk får flere medlemmer.

Utvalget er blitt stående ved å foreslå at styret har 12 medlemmer inklusive leder. Lederen vil samtidig være sitt medlemssamfunn/sin gruppes representant i styret.

Det særegne ved den nye organisasjonen vil være at medlemmene utenom Dnk skal kunne opptre samlet når det ikke oppnås enighet med denne. Slik samlet opptreden vil være en integrert del av systemet og vil måtte ha administrativ støtte. Når organisasjonen deler seg langs aksene minoritet/majoritet, trer det frikirkelige interesseorganet, heretter kalt Frikirkelig Forum, i funksjon og arbeider videre med å fremme sine interesser.

Dette forumet kan organiseres på flere måter, og etter forholdene er det tjenlig å ha som bakgrunn saker som det er særlig aktuelt å behandle. I mange tilfeller vil det dreie seg om høringer om ny lovgivning, av og til med knappe frister. Med et styre på 12 personer vil det neppe kunne samles mer enn 3-4 ganger årlig. Det innebærer at høringer og lignende vanligvis må delegeres til arbeidsutvalget, og når en sak er ferdig her uten at konsensus blir oppnådd, vil det kunne være kort tid til behandling i Frikirkelig Forum. Selv om høringer med frister bare vil være en del av sakene for Frikirkelig Forum, synes det likevel hensiktsmessig at høringene legges føring for organiseringen. Utvalget ser på denne bakgrunn følgende alternativer:

1. Det kan utgjøres av arbeidsutvalget med unntak av Dnks representant(er).
2. Det kan utgjøres av de frikirkelige representantene i et Religionspolitisk Utvalg, jf. foran om mulige underutvalg.
3. Det kan utgjøres av styret med unntak av Dnks representanter.

Utvalget er blitt stående ved det siste alternativet.

Når det gjelder det første alternativet, vil deltakerne her måtte forventes å være personer i sentrale posisjoner i sine kirker. Selv om det ikke blir så mange, vil man i dag med de ulike kommunikasjonsmidler rakst kunne kontakte dem man mener må trekkes inn i en beslutning. Ulempen er at man mister det bredere og umiddelbare informasjonstilfang som et noe større forum kan gi. Utvalget mener dette bør vektlegges, ikke minst fordi det er viktig med direkte kommunikasjon i et representativt forum. Dessuten, hvis tiden tillater det, og det for øvrig er mulig, bør alle saker hvor medlemskirkene ser ut til å skille lag, først behandles i styret. Også dette tilsier behandling på et både høyt og representativt plan som samtidig har god kommunikasjon til Dnk.

TILKNYTNINGSFORMER

Medlemsskap

Medlemsskap innebærer forpliktende deltakelse i forhold til organisasjonens samlede formål med de plikter og rettigheter som det gir.

Assosiert medlemskap

For de kirkesamfunn og menigheter som ønsker å reservere seg i forhold til deler av den samlede målsetting for organisasjonen, gis mulighet for en alternativ tilknytningsform. Det begrensede medlemskap gir rett til representasjon i styret, men uten stemmerett for så vidt man har reservert seg. Det gir fulle rettigheter i forhold til bestemte deler av organisasjonens arbeid (som utgangspunkt det man ikke har reservert seg mot; i første rekke tenkes det på det religiøse området) inklusive stemmerett i styret.

Observatørstatus

Norges Kristne Råd har hatt en praksis der andre felleskirkelige organisasjoner (Det norske Bibelselskap og Kirkens Nødhjelp) har hatt observatørstatus på årsmøtet. Det foreslås at prakti-

sen videreføres i et nytt felleskirkelig samarbeidsorgan, og slike organisasjoner nevnes derfor særskilt i vedtektene.

NAVN

Spørsmål om navn var fremme på årsmøtene i NFR og NKR i 2005, og tilbakemeldingene har ikke vært entydige. Hovedsynspunktene har på den ene side vært at Norges Kristne Råd er et dekkende navn som er innarbeidet, og som også er godt tilpasset navnebruken for tilsvarende organer i andre land; motsynspunktet er at vi nå etablerer noe nytt, et nytt organ som også bør få nytt navn.

Utvalget har blitt stående ved å forslå et nytt navn. Man ser det som et overordnet hensyn å legge best mulig til rette for at de ulike kirkesamfunn og menigheter kan samles i én felles organisasjon, og et nytt navn vil være et viktig bidrag i den forbindelse. Det vil understreke noe for mange helt sentralt, at det dannes en ny organisasjon, og at ikke den ene organisasjonen går opp i den andre, og samtidig får man det positive at det kan skapes eierforhold til noe nytt.

Utvalget mener samtidig at Norges Kristne Råd er et godt navn. Et nytt råd vil få en endret vektlegging av oppgaver i forhold til dagens situasjon i NKR, idet det religionspolitiske vil tre sterkere frem, men utvalget ser ikke at denne dreiningen nødvendiggjør navneendring; de religionspolitiske sider har vært viktige for NKR. Navnet er innarbeidet, ikke minst i det offentlige, og det vil ta tid å innarbeide et annet navn. I Sverige har lignende organisasjon det tilsvarende navn.

Som nytt navn har utvalget blitt stående ved *Norske Kirkers Råd*. Det er ønskelig å ha med nasjonalitetsbetegnelse; ordet *kirke* synes å bli innarbeidet i flere og flere sammenhenger; *råd* fremstår som det begrepet som best dekker den nye organisasjonens mandat. Det har vært vanskelig å se alternative navn som ikke har svakheter av betydning, dels at de gir assosiasjoner til navn som er i bruk, dels at de vinkler organisasjonens oppgaver og dels at de ikke avspeiler organisasjonens forhold til trossamfunnene.

ØKONOMI

Begge organisasjoner har statstilskudd og medlemskontingent som de bærende elementer i sitt økonomiske fundament. Hovedtallene for 2005 ser slik ut:

	NFR	NKR
Statsstøtte	824 000	934 000
Medlemskontingent	220 000	522 400
Prosjekter	500 000	1 250 000
Sum	1 544 000	2 706 400

Kontingenter i NFR utgjør fra kr. 48 000 for de største til kr. 3000 for de minste medlemskirkerne. I NKR betaler Dnk kr 244.800, det største av de andre medlemssamfunnene betaler kr.52 000. De minste kirkene betaler kr.3 450. NKR har i tillegg flere av sine aktiviteter finansiert gjennom øremerkede tilskudd på grunnlag av søknad til offentlige myndigheter, medlemskirker og andre samarbeidspartnere (i særlig grad Kirkens Nødhjelp). NFRs Globale info er finansiert av Norad. Disse tilskuddene er knyttet til aktiviteter som også naturlig vil være del av en sammenslått organisasjons portefølje

Ved en sammenslåing av NKR og NFR vil utvalget foreslå følgende:

Det arbeides for å sikre at tilskuddet fra staten opprettholdes på samme nivå som nå. Det vil være nødvendig å ta opp dette med politikere fra flere partier. Utvalget mener at den samme n-

slåtte organisasjonen bør opprettholde inntekter fra medlemskontingent i samme størrelsesorden som i dag. Dette vil også kunne tjene som argument for fortsatt statstilskudd i samme størrelsesorden som i dag. Utvalget har arbeidet med en annen nøkkel til fordeling av størrelse på medlemskontingent

Utvalget ser ikke for seg andre inntektskilder for organisasjonen enn disse, samt fortsatt å søke eksterne midler for aktuelle tiltak og prosjekter.

ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

En felleskirkelig organisasjon skal være redskap for medlemskirkene i forhold til de mål som defineres. Den må derfor ikke sementeres i en veldig fast struktur, men gi rom for en fleksibel tilnærming til de oppgaver som medlemskirkene til en hver tid ønsker å løse gjennom samhandling.

Gitt at de økonomiske betingelsene blir som i det foregående avsnittet, vil antall ansatte kunne tilsvare fire årsverk, gen.sekr. to fagstillinger samt en administrativ stilling (delt mellom adm.kons. og regnskapsfører). I tillegg vil organisasjonen kunne tilsette prosjektledere avhengig av aktuelle prosjekt og finansiering av dem.

Generalsekretærene sitter på åremål både i NFR og NKR. Det vil være naturlig at det samme skal gjelde for den sammenslåtte organisasjon.

Utvalget løfter frem følgende problemstilling til videre bearbeiding og stillingtagen: En felleskirkelig organisasjon skal være et instrument for medlemskirkene. Den må derfor ha nærhet til medlemskirkene. En side ved dette er at de ansatte har en nærhet til medlemskirkene. Det kan tale for å besette flere stillinger på åremål, eventuelt at kirkesamfunnene "låner ut" personell. Styret bør utlyse stillinger og kandidater søker, men selve tilsettingen skjer i forståelse med vedkommendes kirkesamfunn. Det er arbeidsrettslige forhold knyttet til dette som utvalget ikke har gått inn i.

De to organisasjonene har inngått hver sin leieavtale med Kirkens hus. Denne må endres til en leieavtale som omfatter de samme arealer som NFR og NKR har i dag.

PLAN FOR IVERKSETTELSE

Utvalget er bedt om å utarbeide en plan for iverksettelse av den modell man anbefaler. Utvalget ser for seg følgende skritt i gjennomføringen:

1. Utvalgets innstilling sendes de to organisasjonenes styrer.
2. Styrene sender innstillingen til samtlige medlemskirker på høring. Begge organisasjoner har styremøter i løpet av mai måned. Det innebærer at samtlige medlemskirker får innstillingen til høring i løpet av forsommeren. Styrene fastsetter frist for høringsuttalelser. Utvalget vil antyde 15.november ettersom de to styrene tar sikte på å ha styremøte 1.desember.
3. Utvalget anmoder de to styrene om å avholde en konsultasjon sent på høsten for å drøfte aktuelle synspunkter fra de enkelte kirkesamfunns tilbakemeldinger/høringsuttalelser. Dette innebærer en åpen prosess som tenkes å gi økt eierskap blant medlemskirkene, delaktighet i hverandres synspunkter samt å gi innspill til styrenes arbeid med saken

4. De to organisasjonene behandler saken på Rådsmøte/Årsmøte 2006. Møtene tar stilling til:
- Sammenslåing.
Ut fra innarbeidet praksis burde vedtaket i NKR gjøres med konsensus. Ettersom konsensus kun er innarbeidet praksis uten grunnlag i vedtektene, vil utvalget anbefale at man følger bestemmelsen i § 4 om at "Rådsmøtet fatter sine avgjørelser med alminnelig flertall med unntak av statuttendringer som krever to tredjedels flertall".
- NFR må fatte vedtaket med 2/3 flertall. Utvalget forstår sammenslåingen av de to organisasjonene som en fortsettelse av de to organisasjoners virksomhet i nye former, og mener derfor ikke at nedleggelsesparagrafene kommer til anvendelse.
- Utkast til vedtekter (første/foreløpig behandling)
 - Navn
 - Dato for konstituerende møte
4. På bakgrunn av vedtak i års/rådsmøtene innkaller NFR og NKR til konstituerende årsmøte i den sammenslått organisasjonen. Den sammenslåtte organisasjonen er etablert fra og med første årsmøte. Møtet vedtar statutter, velger styre, vedtar et rammebudsjett. Det nye styret tar ansvar for arbeidet med den konkrete etableringen i form av ansettelser, budsjett og lignende.
5. NFR og NKR eksisterer inntil den sammenslåtte organisasjonen er operasjonell med ansatte, økonomi og de nødvendige registreringer. Ved opprettelsen av en ny organisasjon reguleres de ansattes rettigheter av arbeidsmiljølovens kap. XII A. Som utgangspunkt har de krav på fortsatt ansettelsesforhold, for åremålsstillinger - ut åremålet, men det vil bli nødvendig med nye stillingsbeskrivelser og tilpassede arbeidsområder i en ny struktur, og man må også vurdere stillingsbehovet. Det kan i denne sammenheng bli behov for å søke juridisk bistand. Utvalget mener de ulike overveielser i denne forbindelse først skal tas opp når man ser resultatet av hvem som går med i en ny organisasjon, og at det da gjøres enten av et eget nytt utvalg eller av styret i den nye organisasjonen.

VEDTEKTER

Utkast til vedtekter for Norske Kirkers Råd

- § 1 Norske Kirkers Råd (NKR) er et fellesskap av kirker, kristne trossamfunn og menigheter i Norge som har Den hellige Skrift som kilde, og som tilber og bekjenner én Gud – Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd – som skaper, frelser og livgiver.
- § 2 Rådets formål
- a. Å fremme gjensidig forståelse, respekt og samhandling lokalt og nasjonalt mellom kristne trossamfunn og menigheter.
 - b. Å medvirke internasjonalt til å skape og utvikle gode relasjoner mellom kristne trossamfunn.
 - c. Å fremme tiltak for å styrke kristen tro, moral og kultur og være opinionsdannende overfor myndigheter.
 - d. Å ivareta medlemmenes felles interesser overfor det offentlige og å være et kontaktledd og bistå medlemmene i felles spørsmål av juridisk og forvaltningsmessig art i forhold til det offentlige.
 - e. Å samhandle med økumeniske organisasjoner og representere medlemmer i interreligiøse sammenhenger.

giøse organer og sammenhenger.

§ 3 Medlemskap og andre tilknytningsformer

- a. Medlemmer i Rådet er de trossamfunn som står bak etableringen av dette. Menigheter/kirkesamfunn som samlet har mer enn 1000 medlemmer, kan søke om medlemskap. Årsmøtet kan dispensere fra kravet om antall medlemmer for trossamfunn tilknyttet større internasjonale kirkesamfunn. Menigheter eller forsamlinger som er tilknyttet et kirkesamfunn som er med i Rådet, er representert av dette.
- b. Assosiert medlemskap kan på samme vilkår gis til kirkesamfunn, menigheter m.fl. som ikke ønsker å delta i alle sider av Rådets virksomhet. Assosiert medlemskap gir observatørstatus i de deler som de reserverer seg mot. Styret avgjør spørsmål ved tvil om omfang av deltakelse og søknad om endring av omfang av deltakelse.
- c. Felleskirkelige organisasjoner kan av årsmøtet gis adgang til å være til stede på årsmøtet som observatør med talerett, men uten forslags- og stemmerett.
- d. Spørsmål om medlemskap, assosiert medlemskap og observatørstatus avgjøres av årsmøtet.

§ 4 Årsmøte

4.1 Innkalling

- a. Ordinært årsmøte holdes en gang årlig innen utgangen av mars.
- b. Ekstraordinært årsmøte holdes når styret innkaller til det eller når minst 3 medlemsamfunn krever det.
- c. Innkalling til årsmøte skal sendes ut senest 1 måned i forveien. Saker som medlemsamfunn eller representant ønsker behandlet på ordinært årsmøte, skal innsendes til styret innen 1. jan.

4.2 Deltakelse på årsmøtet

Medlemmer inkl. assosierte medlemmer, og observatører representeres som følger på årsmøtet:

<i>Antall medlemmer</i>	<i>Antall representanter</i>
Inntil 3000	1
3001 - 8000	2
8001 - 15000	3
15001 - 30000	4
30001 - 60000	5
60001 -	6

Den norske kirke 1/3 av det totale antall stemmeberettigede representanter (inkl. assosierte medlemmer) som kan møte.

Observatørstatus inntil 2 representanter

Medlemssamfunnene oppnevner ett varamedlem for hver av sine representanter til årsmøtet. Medlemstall for de enkelte samfunn baseres sist kjente tall for offentlig tilskudd.

4.3 Årsmøtet skal

- a. Velge leder hvert annet år. Leder kan gjenvelges én gang.
- b. Godkjenne oppnevning av styremedlem (personlig medlem med personlig varamedlem) fra medlemssamfunn med over 8000 medlemmer og bestemmer hvilke med-

lemssamfunn under 8000 medlemmer som skal være representert i styret.

- c. Velge valgkomite
- d. Velge revisor
- e. Behandle årsregnskap og årsmelding
- f. Behandle budsjett og planer
- g. Fastsette kontingenter
- h. Beslutte opptak av nye medlemmer

Årsmøtet behandler for øvrig de saker som det beslutter å ta opp.

Årsmøtet er beslutningsdyktig når mer en halvparten av de oppnevnte medlemmene eller vararepresentanter er til stede i møtet.

Som hovedregel, særlig i prinsipielle saker, forutsettes det at det er enighet i årsmøtet. Budsjetter og andre organisatoriske spørsmål av primært driftsmessig karakter avgjøres ved vanlig flertall.

§ 5 Styret

Styret består av 12 medlemmer, hvorav 3 fra Dnk. Medlemssamfunn/grupper av medlemssamfunn med over 8000 medlemmer har fast representasjon i styret. Rådets leder leder styret. Styrets medlemmer oppnevnes av de respektive medlemssamfunn for en periode av 2 år. 6 medlemmer skal oppnevnes hvert år. Hvert styremedlem skal ha personlig varamedlem oppnevnt av vedkommendes medlemssamfunn/gruppe av medlemssamfunn. Styremedlemmer har møte- og talerett på årsmøtet.

Styret:

- velger styrets nestleder
- har ansvar for virksomheten mellom årsmøtene
- forbereder årsmøtene
- avgir uttalelser i saker som kommer opp mellom årsmøtene
- foretar ansettelse i sekretariatet

Styret kan opprette et arbeidsutvalg og kan etablere andre utvalg etter behov.

Som hovedregel, særlig i prinsipielle saker, forutsettes det at det er enighet i styret. Budsjetter og andre organisatoriske spørsmål av primært driftsmessig karakter avgjøres ved vanlig flertall. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme.

§ 6 Frikirkelig Forum

Frikirkelig forum trer i kraft i saker hvor det konstateres partsinteresse for Dnk i forhold til øvrige kirker, og hvor det ikke oppnås enighet. Så vidt mulig skal en sak behandles i styret før uenighet konstateres. Frikirkelig forum sammensettes av de medlemmer av styret som ikke er fra Dnk. Styret fastsetter nærmere retningslinjer for Frikirkelig forum.

§ 7 Valgkomité

Valgkomitéen består av tre medlemmer fra ulike medlemssamfunn, den konstituerer seg selv og sitter til over neste årsmøte. Den innhenter medlemssamfunnenes forslag til leder og styremedlem med varamedlem og fremmer forslag til årsmøtet på leder og hvilke medlemssamfunn/grupper av medlemssamfunn som skal være med i styret.

§ 8 Vedtektsendringer

Årsmøtet kan endre vedtektene etter at forslag har vært forelagt medlemssamfunnene minst 3 måneder før møtet. Endring av vedtektene krever 2/3 flertall.

§ 9. Oppløsning

NKR kan oppløses etter at beslutning om dette er fattet på to etterfølgende Årsmøter med minst 1 måneds mellomrom. Begge beslutninger krever 2/3 flertall. Rådet avgjør på sitt siste møte hvorledes eiendeler skal fordeles etter at virksomheten har opphørt.

MKR 20/05-4

Samtalen mellom Den norske kirke og Den evangelisk lutherske Frikirken

Sammendrag

Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke har påbegynt samtaler med sikte mot en forpliktende avtale for begge parter. Fra Den norske kirke er Per Otto Gullaksen, Dag Nordbø og Marit Halvorsen Hougsnæs utnevnt. I tillegg deltar Stephanie Dietrich (sekretariatet). Det er allerede i gang en rekke lokale samarbeidstiltak mellom menigheter tilhørende de to kirkesamfunn. Begge kirkesamfunn har samme læregrunnlag, og er, om enn på noe forskjellig vis, en del av Det Lutherske Verdensforbund. Allikevel gjenstår det en del forskjeller mellom kirkesamfunnene, ikke minst når det gjelder deres kirkelige selvforståelse. Målet er at man gjennom denne samtalen kan få en avtale på nasjonalt plan som kan gi forpliktende retningslinjer til menighetene. Videre er det en rekke kirkerettslige spørsmål som må avklares. Gruppen har hatt ett møte, og vedlagt følger referatet fra dette møtet.

Referat fra møte vedrørende forholdet mellom Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke 12/4 2005

Til stede:

Fra Dnk: Olav Fykse Tveit, Per-Otto Gullaksen og Dag Nordbø

Fra DELF: Terje Solberg, Sven Aasmundtveit, Helge Utaker og Jan Gossner

Det ble innledende samtalt om aktuelle problemstillinger, gruppas arbeid framover og skisse til form på et sluttdokument. Med tanke på det siste ble det pekt ut ulike områder som bør beskrives, og ansvarlige for dette.

Hver delegasjon utpeker en delegasjonsleder til neste møte. Det tas sikte på å levere et sluttdokument høsten 2006.

I samtalen ble blant annet følgende berørt: Aktuelle kirkerettslige begrensninger, behov for kort historisk riss med gamle "sår", tilsynsbedets plass, gjennomgang av liturgier, avklaring av begrepet "gjensidig anerkjennelse", forholdet mellom anerkjennelse og enkeltkirkers rett til å fastsette egne karv for tilsetning, kirkeordningens teologiske betydning, henvisninger til aktuelle økumeniske avtaler, praksis vedrørende kirkemedlemskap ved ulike typer tjeneste i hverandres kirker, betydningen av slike samtaler som dette i den aktuelle situasjon rundt Dnk's framtidige organisering, betydningen av å gi et grunnlag for lokale samarbeidsavtaler.

Dette kan gi følgende hovedstruktur på et sluttdokument:

Basis

Deskriptiv, jus, historie, felles læregrunnlag, gjeldende avtaler som forplikter begge kirker, dagens praksis.

Rammeavtale - Forpliktelser på denne basis

Konsekvenser for begge kirker i forhold til basis

Lokale utfordringer

Bør kunne være en naturlig videreføring.

(Eventuelle forslag til endringer i kirkerett)

Arbeid til neste møte

- Utpeke delegasjonsledere
- Beskrive gjeldende regelverk med fokus på de eventuelle problemer disse gir, samt eventuelle endringsmuligheter – Per-Otto Gullaksen (Dnk), Terje Solberg (DELF)
- Historisk riss – Helge Utaker (DELF)
- Aktuelle elementer fra øvrige økumeniske dokumenter (LWF, Leuenberg, Porvoo, Lima) – Stephanie Dietrich (Dnk), Terje Solberg (DELF)
- Innblikk i hverandres kirkeforståelse – Per-Otto Gullaksen (Dnk), Terje Solberg (DELF)
- Ulike aspekter ved begrepene tilsyn og ordinasjon – til videre arbeid seinere
- Praktiske lokale utfordringer – Dag Nordbø (Dnk), Jan Gossner (DELF)

Alle som sitter på relevant materiale bes formidle dette til alle på distribusjonslista. Dnk framskaffer og distribuerer Leuenbergkonkordien, Porvooerklæringen, dokumenter vedrørende "Nådens fellesskap", relevante dokumenter fra LWF, og eventuelle relevante dokumenter i tilknytning til disse.

Møter høsten 2005:

8/9, 10.30-15.00, Kirkens Hus

30/11, 10.30-15.00, Frikirkens Hus

Oslo, 20/04 2005

Terje Solberg

MKR 20/05-5

Forslag til "Överenskommelse om kyrkogemenskap Svenska Kyrkan och Svenska Missionskyrkan"

Svenska Kyrkan og Svenska Missionskyrkan har utarbeidet en samtalerapport med forslag til avtale mellom de 2 kirkesamfunn. Teksten er nå til høring hos en rekke samarbeidspartnere, og Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd har gjort følgende vedtak:

1. TN har mottatt dokumentet fra den svenske dialogen, og vil uttrykke sin anerkjennelse for det arbeidet som er lagt ned i disse samtale. TN vil bemerke følgende:
Den norske kirke er invitert til å komme med en høringsuttalelse om forslaget. Her bør vi først av alt uttrykke glede over den prosessen som har pågått og over det resultat den så langt ser ut til å gi, samt ønske lykke til for veien videre. På mange måter ser vi forslaget som et forsøk på en praktisk/institusjonell realisering av de tankemodeller som preger "Baptism, Eucharist and Ministry." Dette gjør forslaget viktig langt ut over Sveriges grenser. Det framstår som et økumenisk modell-eksempel som mange vil kunne ta lærdom av. Selv om kirkelige forhold i Norge på noen måter atskiller seg fra de svenske, er likheten stor nok til at vi kan gjenkjenne vår egen situasjon og våre egne utfordringer i de svenske. Den modell for samarbeid som dette forslaget representerer, vil derfor også kunne tjene som inspirasjon for vår kirkes forskjellige eksterne og interne samarbeidsbestrebelse.
Forslaget om fellesskap mellom de to kirkesamfunnene berører også deres respektive relasjoner til andre kirkesamfunn. Vi kan av dette ikke se at det foreslåtte fellesskap mellom Svenska kyrkan og Svenska Missionskyrkan innebærer problem av noe slag for relasjonen mellom Den norske kirke og Svenska kyrkan. Våre to kirker har ellers valgt noe forskjellig vei i det økumeniske landskapet. Mens Den norske kirke har sluttet seg til Leuenbergfellesskapet, har Svenska kyrkan sett dette som problematisk. Siden dette er et forslag om fellesskap med et kirkesamfunn innen den reformerte kirkefamilie, mener vi forslaget gir grunnlag for at Svenska kyrkan i neste omgang tar sitt syn på deltakelse i Leuenbergfellesskapet opp til ny vurdering.
Utredningen foreslår et nærmere beskrevet fellesskap mellom kirkene, ikke en full sammenslåing. Samtidig fremheves det at dette fellesskap ikke er tenkt som et punktum, men snarere som en etappe i en dynamisk prosess som også skal fortsette framover. Vi finner begge disse konklusjonene velbegrunnet. Det materiale som framlegges i utredningen, ville trolig ikke ha gitt grunnlag for en eventuell sammenslåing, men det er klart tilstrekkelig for den avtale som foreslås, herunder for den felles vilje til å "fortsätta at utveckla och fördjupa gemenskapen mellan våra kyrkor." Som utredningen gjør oppmerksom på, er det flere spørsmål som ennå er uavklarte og som bør gjøres til gjenstand for samtale i denne framtidige prosessen. Utredningen selv nevner flere slike, først og fremst spørsmål med direkte relevans for gjenstående organisatoriske utfordringer. I tillegg til slike vil vi mene at det er formålstjenlig også å rette søkelyset mot teologiske forskjeller som ikke har umiddelbar praktisk relevans, men som like fullt er viktige for å kunne etablere gode tillits- og samarbeidsforhold. Her vil blant annet nevne de dypere teologiske anliggende som har vært med på å betinge de rådende forskjellene i dåpsteologi og dåpspraksis. Mye av dette har med antropologi og forståelsen av forskjelligartede gudsrelasjoner å gjøre. Uten å navngi slike forskjeller og drøfte seg i gjennom dem vil det være vanskelig å komme videre i prosessen.

2. TN oversender denne kommentar til MKR som håndterer saken videre overfor Den svenske kirke.

På bakgrunn av TNs uttalelse er det blitt utarbeidet et svar til Svenska Kyrkan. Siden høringsfristen gikk ut før Mellomkirkelig råds møte, er svaret sendt til Svenska Kyrkan.

MKR 20/05-6

Erkebiskop Rowan Williams besøk i Norge oktober 2005

Sammendrag

12.oktober 2005 møtes de ledende biskoper/erkebiskoper i Porvoofellesskapet i Trondheim til Primatmøte, etter invitasjon fra biskop Finn Wagle.

Samtidig har Porvoo Contact Group til sitt årlige møte denne uken.

I forkant av Primatmøtet kommer erkebiskop Rowan Williams på sitt offisielle besøk til Norge. Han vil antakeligvis være på besøk i Norge fra og med fredag, 7.oktober (kvelden) til og med onsdag 12.oktober (avreise).

Det endelige programmet for hans besøk er ikke helt klart. Både kongehuset og statsministerens kontor/departementet er forespurt. Videre er det ønskelig at han holder en akademisk forelesning ved ett av de teologiske fakultetene.

På lørdag, 8.oktober, har han sagt seg villig til å delta ved Europaseminaret, som har følgende program (utkast):

Et felles Europa?

Verdier og relasjoner i fremtidens Europa

- 10.00 Åpning
v/OFT
- 10.15 Foredrag v/erkebiskopen av Canterbury, Rowan Williams
Tema: "A Life in Common in Europe: Challenges and the Contributions of the Churches in a Pluralistic Europe." (bekreftet)
- 11.00 Pause
- 11.15 Kjell Magne Bondevik: "My Vision for A Common Life in Europe."
- 11.45 Doris Peschke (CCME): "A Common Life in Europe – for whom?" (bekreftet)
- 12.15 Åpen samtale
- 12.45 Lunsj
- 13.30 Paneldebatt: Hvilke relasjoner og verdier trenger vi i fremtidens Europa?
Deltakere: Henrik Syse, Gunnar Stålsett, Kristin Halvorsen og Thorbjørn Jagland
- 15.00 Oppsummering og avslutning

Søndag forventes erkebiskopen å delta ved høymessen i Nidarosdomen, mandag planlegger man et felleskirkeleg møte for kirkeledere i Norge, som skal finne sted i Trondheim.

Debatt

Torgeir Larsen
Debattredaktør
Tlf 22 31 09 20
foia@dagbladet.no

Dag Kullerud
Kronikkansvarlig
dku@dagbladet.no

Skriv til: debatt@dagbladet.no
Replikk: Maks 1800 tegn. Inkludert mellomrom
Innlegg: Maks 2500 tegn. Inkludert mellomrom
Debatt: Maks 6500 tegn. Inkludert mellomrom
Debatt på nett: www.dagbladet.no/debatt

Å høre Carl I. Hagen advare mot apartheid i raseri mot samene, er som å høre Sigurd Allern advare mot diktatur.

Hagens statsgrunn

DEBATT
Herman Willis
Forfatter

NÅR stortingsrepresentant Carl I. Hagen bruker Dagbladets debattsider til å sablere ned et stortingsvedtak bør han få debatt. Den bør også komme fordi han han blander skjønn og fakta i viktige spørsmål rundt statens grunnlov. Når Odelstinget nå vedtar den nye forvaltningsloven for den til staten grunnbokførte delen av Norge som ligger i Finnmark, rundt regnet 30.000 kvadratkilometer, eller ca. 10 prosent av landets samlede areal - da handler det om en lov, ikke om en «særlig» slik Hagen gir inntrykk av. Og det er en lov der man søker å greie ut om rettigheter, ikke om «særrettigheter». «Særrettighet» er ingen juridisk term, og begrepet brukes ikke av lovgiver - heller ikke av representanten Hagen når han opptrer i slik egenskap - selv om det ellers forekommer jevnlig som uttrykk for en følelsesmessig reaksjon. Det kan tenkes brukt i et tilfelle der en oppsitters rett til laksefiske måtte erge, la oss si, tilreisende bergensere. Her kan oppsitteren ha en rettighet som lar ham kaste sin flue på bedre vilkår enn fiskerne fra Bergen. At våre vestenfjellske venner hytter med neven og kaller det en «særrettighet», vil ikke være annet enn en fortorner der-og-da ytring som de sikkert vil vite å jevne av på senere tidspunkt. Utdvare Hagen sterkt mot den lovens virkning, da den nok vil medføre at «samene skal få bolte seg som om naturen er deres egen».

DET HAN HER kaller «naturen» er statsgrunn som ikke ble matrikkelført før på 1980-tallet, og da under Statskog som fikk hjemmel om eier. Grunnlaget for Hagens bruk av ordet «naturen» er likevel en kongelig resolusjon av 27. mai 1755, kjent som «jordutvisningsresolusjonen». Men i følge professor Sverre Tønnesens doktoravhandling fra 1973 - «Retten til jord i Finnmark» (Universitetsforlaget, 1972) - har vi ikke å gjøre med jords frie natur i Finnmark. Det handler om noe så basant som rens grunn. Om det var bebrøffene som sto bak denne resolusjonen vites ikke (kongen, riksrådet, var sjelden helt i samsinn), men den juridiske tenking var uansett forankret i rettsstaten. De gamle romerne ble anerkjent bruk av jorden, og de anerkjente den ikke som eiendom, men som rett. Jordutvisningsresolusjonen av 1775 forberedte «eiendom» som mest sannsynlig bare i forbindelse med fast bruk, og selv ordet «husholdning» i lovteknisk forstand

BÆRER SEG: Carl I. Hagen sabler med Finnmarksloven ved å blande skjønn og fakta med generell sameness.

Foto: Truls Brekke

13. mai

bare slikt som sauer, kyr og geiter - ikke reinsdyr.

At en gammel tysk tolkning av enda eldre romersk rett nå forlortes av Odelstinget, betyr ikke at naturen fra nå av tilhører samene, men at alders tids nomadisk bruk gir rettigheter.

OG MED TANKE på en formulering som «bolte seg som om naturen er deres egen», kan man være slem og minne om at Carl I. Hagen i 2003 kjøpte en såkalt vaktmesterbolig på 300 kvadratmeter på Kalvetangen i Vestfold. Til VG uttalte han 5/10 samme år: «Vi har vært på utkikk etter et hus med sjøutsikt, kveldssol og strandlinje. Vi har sett en god stund i avisene før vi fant dette».

Her kan det dreie seg om en freudiansk forsnakkelse, for Hagens eiendom har ikke strandlinje, selv om han så langt har klart å hindre allmennheten i å anlegge natursti i et vernet, 40 meter bredt belte som skiller hans eiendom fra stranden. Kanskje fordi han ønsker å «bolte seg som om naturen var hans egen», hva vot jeg. Til NRK uttalte Hagen i forbindelse med ervervet blant mye annet at han var «lei av å bli fremstilt som en kjeltring». Men hvis Carl I. Hagen virkelig ønsker å komme på god fot med det kristne folket kan han frir så heftig til nå for valget, vil det nok ha sterkere virkning om han kunne si at han er lei av å fremstille andre som kjeltringer. (George W. Bush vet alt om dette. Han sa aldri et vondt ord om noen som helst. Det er sånt man har en partiorganisasjon til).

DESVERRE GÅR Fremskrittspartiets formann lenger enn som så i sin artikkel. Han skriver at «samene har fått sitt eget folkevalgte organ med nettopp erfaringer av skattepenger hussides det samene selv bidrar med til statskassen». Til det er å si at selv om bare SV kan måle seg med Fremskrittspartiet når det gjelder utvinning

av oljepenger fra den samme statskassen, har Hagen tydeligvis klart å påføre disse verdiene en klausul det heter «tilfaller ikke samer». De fleste formål ønsker han gjennomgående tilgodesett med «oljepenger» - vår felles lottogevinst som spruter opp fra havbunnen, mens samene, de sniker til seg av det vi har tjent i vårt ansikts sved - de er frekke nok til å bruke «skattepenger». Hvordan Hagen kan se forskjell på «oljepenger» og «skattepenger», det vet ingen, men det er en urendelig måte å argumentere på. Og det er heller ikke det mest urendelige i Hagens innlegg. For han skriver: «Samer skal ha rettigheter til land og vann i Finnmark ikke-samer kan se langt etter. Apartheid, med andre ord».

DA SØRAFRIKANERENE Eschel Rhodie kom med boken «The Real Information Scandal» i 1983, var det mange i Fremskrittspartiet som syntes han burde holdt tåne. Der hevdet Rhodie ganske uoppfordret at apartheid-regimet i Sør-Afrika - apartheid-apartheid, med andre ord - ga Anders Langes parti pengestøtte på rundt 400.000 kroner i forkant av valget i 1973. Partiet fikk fire plasser

på Stortinget, og en av dem tilfalt Carl I. Hagen da Anders Lange døde i 1974. Konfrontert med dette sier Hagen alltid at han ikke kjenner noe til at han skal ha kommet inn i politikken fordi myndighetene i Sør-Afrika oppfattet ham som positivt innstilt overfor apartheid. Det naturlige - og det Hagen forlanger av alle på venstresiden med en ubekvemt fortid - er at man setter himmel og jord i bevegelse for å komme til bunns i slike pastander. At man stiller seg selv spørsmålet om hvordan man kunne høvne på galeien, og hva man kan gjøre for å advare fremtidige generasjoner mot lignende feiltrinn. Men Carl I. Hagen nøyer seg som Pål Steigan og Sigurd Allern med å si noe sånt som at «muligens kan det ha kommet et brev om det der, men jeg åpnet ikke konvolutten». Inntil han tar mot til seg og åpner den, slik at han kan svare noe annet og mer enn bare at han «ikke kjenner til» derte, får han velge sin ord litt bedre enn han nå gjør. Å høre Carl I. Hagen advare mot apartheid, er som å høre Sigurd Allern advare mot diktatur. Å høre Hagen bære seg over samene, derimot - det er som, vel, å høre Hagen bære seg over samene.

© Dagbladet 2005. Ettertrykk forbudt. Dagbladet betinger seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Avsa tar ikke ansvar for innsendt materiale som ikke er bestilt. Manuskript og bilder returneres bare etter avtale. Debattinnlegg honoreres etter avtale. Dagbladet betinger seg rett til å lagre og utgi all stoff, også i elektronisk form, herunder å legge stoffet inn i et elektronisk arkiv og å gjøre det tilgjengelig i tilknytning til Dagbladets internettside eller i andre publikasjoner. Unntak fra dette må avtales skriftlig.

Kort og godt

KORT OG GODT Grethe N. Eymork E-post: kortoggodt@dagbladet.no
 Telefon: 22 31 07 85 Faks: 22 31 09 66
 Adresse: Kort og godt, Dagbladet, postboks 1184 Sentrum, 0107 Oslo.
 Skriv kort maks 800 tegn om aktuelle emner under fullt navn!
 Ukas beste innlegg honoreres med kr 500.

Spill med sterke ord

REPLIKK

Thor Bjarne Bore

Leder i Kirkerådet

og **Ingrid Vad Nilsen**

Prost og leder i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

DEN ARGUMENTASJON stortingsrepresentant og partileder Carl I Hagen fremfører mot det nye forslaget til Finnmarkslov i Dagbladet 13 mai, er forstemmen- de lesning. Når han angriper det samiske folk med dets institusjoner og ledere slik som han gjør, kan han legge hindringer i veien for å rette opp urett og skape grunnlag for forsoning. Han bruker svært sterke, verdiladde begrep som «rasisme» og «apartheid» på en måte som forvrenger hva saken handler om.

Norge er bygd på territoriet til to folk, det norske og samiske. Denne erkjennelse har Kong Harald slått fast på vegne av oss alle da han åpnet Sametinget i 1997, og i 2001 la han til: «Dette er på mange måter selve grunnlaget for den politikk som har vært ført for å sikre de samiske interessene. Det er behov for sterk beskyttelse av samisk kultur.» Dette er altså fullstendig norsk politikk. Kongen talte på vegne av den norske stat og i sam-

svaret med de internasjonalt anerkjente definisjoner av urfolk. Med denne uttalelsen pekte han også på den urett som er begått av majoritetsfolket overfor minoritetsfolket gjennom mange år, en urett mange ikke har vært klar over. Og han pekte på den vei vi må prøve å gå sammen. Et liv i forsoning mellom våre to folk. Kongen talte også på vegne av de mange av oss som har hatt vanskelig for å forstå det samiske folks plass i Norge, og som ikke har visst hvor undertrykkende politikk det samiske folk har vært utsatt for gjennom hardhendt forsoning. Målet var å utrydde det som gav samene identitet som folk. Dette har skjedd som en del av oppbyggingen av nasjonalstaten Norge. 1905 er derfor et vanskelig årstall for den samiske befolkning. I et jubileumsår er det derfor tid for å erkjenne urett og arbeide for forsoning. Kongen talte også på vegne av alle som har bagatellisert hele urfolksspørsmålet. Mange har ikke sett betydningen av at internasjonale ansvarlige organer med FN i spissen har etablert prinsipper for urfolks rettigheter.

KIRKEN HAR VÆRT en del av regime som drev forsoningspolitikken overfor samene. Dette har Den norske kirkes Kirkemøte bedt om unnskyldning for (1997). Da pekte samiske representanter på at kir-

ken også har brukt samisk språk i bibel, liturgi og salmebok, og dermed bidratt til å ta vare på samisk språk og kultur. Men her er også mye ugjort. Da Kirkemøtet drøftet første utkast til Finnmarkslov i 2003, pekte en igjen på behovet for å rette opp urett som er begått. For eksempel at samer ikke har hatt samme mulighet som andre innbyggere i Norge til å eie jord i samsvar med såkalt «alders tids bruk».

NÅR CARL I HAGEN kaller tydeliggjøring av samisk identitet og gjenoppretting av deres rettigheter, for rasisme og apartheid, er det et høyt og farlig spill med sterke ord. Rasisme og apartheid er en politisk holdning og et politisk system som har kjennetegnet undertrykkelse av mennesker på grunn av deres rase, kultur og etnisitet. Dessverre har også samer i Norge vært utsatt for undertrykkelse på slikt grunnlag. Den måten Hagen bruker disse ordene på kan skape nye alvorlige motsetninger og konflikter. Det forslaget til Finnmarkslov som nå er lagt fram, tyder på at Stortinget tar tydelig ansvar for å rette opp urett og legge et grunnlag for forsoning. Vi håper at det kan skje, til beste for oss alle. Den norske kirke har forpliktet seg til å be og arbeide for det.

HVEM HETSES?: Innsenderen setter spørsmålsteget ved måten Bondevik snur saken på hodet.

Bondevik og hets av kristne

Jeg hører på P4 at statsminister Bondevik mener at kristne hetses for deres tro, og nevner homofilisaken som et eksempel. Her har vi et klassisk eksempel på hvordan en sak kan snus fullstendig på hodet.

Det er jo vitterlig de homofile som hetses av fundamentalistiske kristne. Jeg vil minne Bondevik om den store belastningen det er å være homofil innenfor enkelte kristne miljøer i dag – spesielt for unge mennesker – sågar slik en stor belastning for enkelte at selvmoder er siste utvei.

En tro som fører mennesker ut i slike tragedier må motarbeides på det sterkeste. Hvis Bondevik i sin tro tror han kan rettferdiggjøre en slik tro, må han tro om igjen.

Jon Wilhelmsen Grimstad

Glemt noen barn?

Ifølge Redd Barna er Norge verdens beste land å vokse opp i. For de barna som er ofre for incest og mishandling i hjemmet også?

Har vanskelig for å tro det i og med at samfunnet vårt ikke har noe tilbud om hjelp til denne gruppen barn overhodet.

Hvorfor finnes det ikke krisesentre for barn i Norge? Er barn bedre rustet til å takle en overgriper/voldsmann enn hva voksne kvinner er? Ja, for de voksne kvinnene har jo krisesentre å ty til – det har ikke voldsutsatte barn. Redd Barna burde være de første til å innse at overgrepsutsatte barn har behov for et sted å ty til der de finner trygghet og får hjelp. Ser ikke Redd Barna alle barna som har behov for å bli reddet?

Margrethe Fossum, Oslo

Det litterære sammenbrudd

«Innskrenket syn på biblioteket», hadde ledende biblioteksfolk nylig som overskrift på en kronikk i Dagbladet. Dessverre er dette også en erfaring jeg selv har.

Siden jeg er bibliotekar, anbefalte jeg engang en depressiv venn biblioterapi. Forfatteren Gunnar Lunde mente jeg skrev morsomt nok til å kunne muntre opp min nedtrykte venn. Men da min venn nevnte dette navn for bibliotekaren på Deichmanske, fikk damen nervøst sammenbrudd og nektet å hente Lundes bøker fra magasinet. «Lunde er en gal mann!» hylte hun.

Men en trøst for det litterære Norge: På et kurs like etter kom jeg i prat med en svenske, der jeg hevdet at svensk samtidslitteratur overgikk vår norske. Svensken ble slett ikke glad, for da jeg nevnte romanen *Tjuven*, skrek han at visste jeg ikke at «Goran Tunström är helknapp!»

Sigrun Tømmerås

Pøbelvern

Brutale personer endelig fått rett på bussen å herje uten å bli sett. Nå medpassasjerer pyntelige folk av Datatilsynet skylden får for dolk!

Sverre Ulstrup, Vågsbygd

Avslørende fra Clemet

Hele 69 prosent av rektorene mener at det rødgrønne regjeringens alternativet vil føre den beste skolepolitikken etter valget. Bare 15 prosent ønsker Clemet som statsråd i fortsettelsen.

Hva er så Clemets reaksjon? «Jeg har de siste årene truffet utallige dyktige og hardt arbeidende rektorer som har gitt meg anerkjennelse for Regjeringens utdanningspolitikk», svarer Clemet. «Men jeg vet jo at de i liten grad stemmer Høyre. Det vil ikke forbaure meg om ca. 70 prosent av dem stemmer på de sosialistiske partiene...»

Dette er avslørende for Clemets syn på rektorene: de er ikke profesjonelle fagfolk. Deres vurdering av henne som øverste leder for skoleverket, er kun et uttrykk for deres politiske holdninger.

Dette vitner om en utrolig arroganse – og at Clemet ikke respekterer fagfolkene som jobber i skolen.

Odd E. Rambøl

Si din mening!
 Diskuter videre på www.dagbladet.no/debatt

Bjørkvold og studiereformen

INNLEGG

Tor Egil Forland

Studiedekan ved Det humanistiske fakultet, UiO

PROFESSOR I musikkvitenskap Jon Roar Bjørkvold kommer i forklaringen av sin «kjærlighets-erklæring til Universitetet» (hans avisjød) i Dagbladet 27. april med en del svært misvisende utsagn. Jeg skal kommentere de mest ekstremer.

1. Bjørkvold hevder at reformen «handler om å spare». I så fall har den vært mislykket. Fra 2001 til 2004 har Universitetet i Oslo fått økt sin ordinære bevilgning over statsbudsjettet med ca 34 prosent, i all hovedsak som følge av reformen. Ved Det humanistiske fakultet (HF) har vi brukt de økte bevilgningene bl.a til å utlyse over tjue nye, faste lærerstillinger. I tillegg overfører vi i år 2,3 millioner fra andre fag til undervisningen i

musikkvitenskap. Slik tar vi ansvar for kostnadskravende fag der finansieringen fra departementet ikke strekker til.

2. Bjørkvold hevder at ved UiO «vil reformen blant annet legge ned de fagene som har få studenter. Deriblant italiensk og polsk.» Tvert om har HF nylig tilsatt nye lærere i begge disse fagene i tillegg til stillingene nevnt over – og startet innføringskurs i italiensk. At dette studietilbudet har fått mange studenter, gjør det vel ikke dermed verdiløst.

3. Bjørkvold hevder at «man tør jo ikke lenger stryke studenter» på grunn av de økonomiske følgerne når inntektene får mer inntekter for studenter som tar eksamen enn for studenter som ikke tar eksamen. Strykprosenten ved UiO har gått ned etter at reformen ble innført. Bjørkvold ser manglende trygghet hos sine kolleger som eneste mulige forklaring. At den reduserte strykprosenten kan

ha noe å gjøre med tettere studentoppfølging og strengere kvalifikasjonskrav for å få gå opp til eksamen, er åpenbart ikke del av hans horison.

4. Bjørkvold hevder at «mange av [hans] kolleger på Blindern» ikke tør protestere mot reformen fordi «de er avhengige av lønna». Forestillingen om at det mangler kritiske røster, er fjern fra universitetsvirkeligheten slik jeg som studiedekan opplever den. Og ideen om at den manglende protesten skulle skyldes at folk er redde for å miste jobben hvis de protesterer, tyder på at Bjørkvold verken kjenner sine kolleger eller universitetslæreres oppsigelsesvern. Mitt inntrykk etter at jeg de siste to månedene har møtt over hundre lærere fra samtlige fagmiljøer på HF og hørt dem beskrive sin hverdag, er at de fleste anser reformen som en overveidende positiv ting, om enn med uheldige sider – som vi sammen prøver å korrigere.

7. mai i år.

braker de eksportstøtte for å kvitte seg med dette overskuddet. Dette har vi i Norge erkjent som et problem og erklært at en ny handelspolitikk må baseres på at ethvert land har rett til å produsere mat til egen befolkning. Vi ønsker en dialog også med «Det hvite båndet» om hvordan internasjonal handel skal hjelpe land i sør og oppfatter ikke at hensyn til et norsk landbruk basert på selvsforsyning står i veien for dette.

Landbruk og u-land

REPLIKK

Chr. Anton Smedshaug og Hildegunn Gjengedal

Norges Bondelag

I **DAGBLADET** 7. mai presenterer Trøvoll og Christensen et initiativ kalt: «Det hvite båndet». Initiativet ønsker en internasjonal bekjempelse av fattigdom der «handel skal settes i sammenheng med bistand og gjeldslette». Formålet og mange av virkemidlene kan også Norges Bondelag slutte seg til. Vi er derfor overrasket over at forfatterne som beskriver et prisverdig initiativ, bruker deler av innlegget til å angripe et norsk landbruk. Over 95 % av

norsk produksjon går til nasjonalt forbruk og det lille som eksporteres går til i-land, i første rekke USA, som Jærslbergust. Videre importerer vi i dag halvparten av den maten vi spiser.

DET ETTERLYSES i innlegget en større debatt om norske landbruksstøtte her hjemme, som de korrekt sier er nesten død. Slik vi ser det, angår den internasjonale debatten om landbruksstøtte ikke primært støtten som sådan, men hvordan støtten brukes. USA og EU bruker betydelige midler til produksjonsstøtte for produkter som de må selge utenfor egne grenser, fordi de produserer mer enn de selv forbruker. I tillegg

RAPPORTLISTE 2005

Kopi av rapporter som ikke allerede er sendt MKR, kan fåes ved henvendelse til sekretariatet v/Liv Janne Dehlin

- Rapport nr. 8/2005 **Ulla Schmidt, Raag Rolfsen og Sturla J. Stålsett**
Rapport fra Lutheran Ethicist Gathering 2005 om
"Vulnerability and Security" 5.-7. januar 2005 i Miami,
Florida.
- Rapport nr. 9/2005 **Trond Bakkevig/Olav Fykse Tveit**
Report from the meeting called to establish an Inter-Faith
Council for the Holy Land, Jerusalem, 30.03.05
- Rapport nr. 10/2005 **Freddy Knutsen**
Økumenisk deltagelse under World Social Forum 2005,
Porto Alegre, Brasil, 26.-31. januar 2005
- Rapport nr. 11/2005 **Anne-Grete Larsen**
Rapport fra ELENA-kurs, 21.-23. januar i Brussel
- Rapport nr. 12/2005 **Anne-Grete Larsen**
Rapport fra siste møte i CCMES "Working group for
monitoring asylum legislation in Europe" 22.-23. april 2005
i Brussel
- Rapport nr. 13/2005 **Olav Fykse Tveit**
Rapport fra COCOP-møte 27.-29. april 2005, Betlehem
- Rapport nr. 14/2005 **Ingrid Vad Nilsen**
Rapport fra Kirkens Nødhjelps representantskapsmøte,
Tromsø, 22.-23. april 2005
- Rapport nr. 15/2005 **Irene Tvedt**
Rapport fra studietur til Genève med fokus på HIV/AIDS
mai 2005
- Rapport nr. 16/2005 **Stephanie Dietrich**
Rapport fra møte i Leuenberg eksekutivkomiteen, Utrecht,
Nederland, 24.-26.2. 2005

